Liikuntapaikkakehittämisen pitkän tähtäimen suunnitelma

Porvoon kaupunki

9.12.2025

P54763

FCG Rakennettu Ympäristö Oy
Osmontie 34, PL 950, 00601 Helsinki
p. 010 4090, www.fcg.fi

Y-tunnus 3485116-1
Kotipaikka Helsinki

Sisällys

1 Johdanto 3
2 Tilannekuva 5
2.1 Liikuntapaikkaverkon tila 5
2.1.1 Liikuntapaikkojen kunto ja korjaustarve 6
2.1.2 Kuntokatselmukset 7
2.2 Saavutettavuus suhteessa kaupunkirakenteeseen ja liikenneverkkoon 11
2.3 Väestöennuste 13
2.4 Liikunnan trendit ja muutosajurit 15
3 Visiot 22
3.1 Visio 1 Keskitetty liikuntapaikkaverkko 23
3.2 Visio 2 Terveyttä ja toimintakykyä edistävä liikuntapaikkaverkko 27
3.3 Visio 3 Mahdollisimman monipuolinen liikuntapaikkaverkko kaikille 31
4 Yhteenveto 36
5 Lähteet 38
6 Liitteet 40

FCG Rakennettu ympäristö Oy (“FCG”) on laatinut tämän raportin FCG:n asiakkaan Porvoon kaupungin toimeksiannon ja ohjeiden mukaisesti. Tämä raportti on laadittu FCG:n ja Asiakkaan välisen sopimuksen ehtojen mukaisesti. ***FCG ei ole vastuussa tästä raportista tai sen käytöstä suhteessa mihinkään muuhun tahoon kuin Asiakkaaseen****.*

Tämä raportti voi perustua kokonaan tai osaksi kolmansien osapuolten FCG:lle antamiin tietoihin tai julkisiin lähteisiin ja näin ollen tietoihin, joihin FCG:llä ei ole ollut vaikutusmahdollisuuksia. FCG toteaa nimenomaisesti, ettei sillä ole vastuuta sille annettujen virheellisten tai puutteellisten tietojen perusteella.

Kaikki oikeudet (mukaan lukien tekijänoikeudet) tähän raporttiin kuuluvat FCG:lle, tai Asiakkaalle, mikäli niin on sovittu FCG:n ja Asiakkaan välillä. Tätä raporttia tai sen osaa ei saa muokata tai käyttää uudelleen toiseen tarkoitukseen ilman FCG:n kirjallista lupaa.

1 Johdanto

Liikuntapaikkakehittämisen pitkän tähtäimen suunnitelma (PTS) on strateginen suunnitelma kaupungin liikuntapaikkarakentamisen kehittämisestä vuosille 2027–2040. Suunnitelmassa esitetään, mitä liikuntapaikkoja tulisi rakentaa, minne ja milloin, mistä liikuntapaikoista luopua sekä mitä liikuntapaikkoja kunnostaa tai kohentaa, sekä perustelut näille valinnoille. Suunnitelmaa tarvitaan, jotta voidaan tietoon perustuen tehdä ratkaisuja, jotka edistävät porvoolaisten ihmisten omaehtoista liikunnan harrastamista.

Suunnitelma koostuu kolmesta (3) erilaisesta Porvoon kaupungin liikuntapaikkaverkoston visiosta vuodelle 2040. Vaihtoehtojen painopisteisiin on vaikuttanut sekä kaupungin kasvuun ja kehittymiseen liittyvät taustaolettamukset. Kaupunki voi jatkossa valita vaihtoehdoista toteutettavan vision tai eri visioiden elementtejä perustuen esim. toteutuvaan väestönmuutokseen tai kaupungin taloudelliseen tilanteeseen.

Suunnitelma perustuu kaupungin strategiaan ja liikuntaohjelmaan. Lisäksi se on yhteensopiva liikunta- ja kuntalain vaatimusten ja porvoolaisten tarpeiden kanssa. Liikuntalain mukaan kunnan tehtävä on yleisten edellytysten luominen liikunnalle paikallistasolla. Kunnan tulee luoda edellytyksiä kunnan asukkaiden liikunnalle järjestämällä liikuntapalveluja sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioon ottaen, tukemalla kansalaistoimintaa mukaan lukien seuratoiminta rakentamalla ja ylläpitämällä liikuntapaikkoja.[1]

Porvoon kaupunkistrategia 2022–2025 korostaa liikunnan ja harrastusmahdollisuuksien merkitystä osana elävää kaupunkikulttuuria ja asukkaiden hyvinvointia. Strategiassa painotetaan kaikenikäisten asukkaiden hyvinvoinnin tukemista. Kaupunki edistää aktiivista ikääntymistä ja tarjoaa monipuolisia harrastusmahdollisuuksia lapsille, nuorille, aikuisille ja senioreille. Harrastustoimintaa kehitetään yhdessä kolmannen sektorin kanssa, ja digitalisaation sekä älykkäiden liikkumisratkaisujen avulla pyritään parantamaan palveluiden saavutettavuutta.[2]

Ilmastotekojen kaupunkina Porvoo sitoutuu hiilineutraaliustavoitteeseen vuoteen 2030 mennessä. Tämä näkyy myös liikuntapaikkakehittämisessä: kaupunki edistää kestävää liikkumista, kuten kävelyä, pyöräilyä ja joukkoliikennettä, sekä kehittää kävelypainotteista keskustaa. Liikuntapaikkojen suunnittelussa korostuvat ympäristöystävällisyys, saavutettavuus ja sosiaalinen oikeudenmukaisuus.[2]

[1] Liikuntalaki 390/2015
[2] Porvoon kaupunkistrategia 2022-2025

Liikutaan Porvoon mitalla -liikuntaohjelmassa 2030[3] mainittuja yleisiä tavoitteita ovat:

- Luodaan yhteistyössä eri toimijoiden kanssa porvoolaisille hyvät mahdollisuudet terveyden ja hyvinvoinnin kannalta riittävälle omatoimiselle liikunta-aktiivisuudelle ja ohjatun liikunnan harrastamiselle.
- Varmistetaan liikunta- ja urheiluseuroille toimintaedellytykset harrastamisen ja yhteisöllisyyden edistäjinä.
- Vahvistetaan Porvoon brändiä paikallisen liikunta- ja urheilutoiminnan avulla.

Liikuntaohjelmassa esitetään myös ohjelmaa tukevia keskeisiä liikuntapaikkainvestointeja, joita ovat:

- Lähiliikuntapaikat; esim. Tolkkinen, Peipon koulu, Albert Edelfeltin koulu / Strömborgska skola
- Perheliikunnan olosuhteita; Maauimalan kunnostus, uusi tekojää yleisöluisteluun
- Harjoittelu- ja kilpailuolosuhteita seuratoimijoille; Kevätkummun liikuntapuisto, uusi jäähalli, Pallokentän kunnostus
- Kuntoilumahdollisuudet; Kokonniemen kuntoportaat, kaupungin tenniskenttien uusiminen,
- Ulkoilu- ja luontoliikuntapaikat; Saariston ulkoilualueet, Humla – Holkenin ja Kokonniemen – Tolkkisten ulkoilureitit

[3] Liikutaan Porvoon Mitalla -liikuntaohjelma 2030

2 Tilannekuva

2.1 Liikuntapaikkaverkon tila

LIPAS-tietokannan mukaan Porvoossa on 51 eri lajityypin harrastuspaikkoja. Useat liikuntapaikat, kuten salit, kentät ja ulkoilureitit ovat kuitenkin monipuolisia ja hyvin ylläpidettyjä, tarjoten harrastusmahdollisuuksia useammille lajeille yhden liikuntapaikan alla. Liikuntapaikkoja, -alueita ja -reittejä on kaupungissa LIPAS-tietokannan mukaan yhteensä 309. Pistekohteita on 265 kpl. Tämän lisäksi kaupungissa sijaitsee useita yksityisen sektorin ylläpitämiä liikuntapaikkoja. Liikuntapaikkaverkoston osaksi on nostettu myös leikkipaikat ja –puistot. Kaupungin ylläpidossa on 47 leikkipuistoa. Kaikista eniten kaupungissa on pallokenttiä, retkeilyn ruoanlaittopaikkoja, liikuntasaleja, -kenttiä sekä lähiliikuntapaikkoja. Suurin osa liikuntapaikoista sijoittuu Porvoon keskustaajamaan sekä koulujen läheisyyteen.

Kaupungin ylläpidossa on 173 liikuntapaikkaa, mikä on hieman alle 2/3 kokonaismäärästä. Eri liikuntapaikkoja ylläpitää kaupungissa kaupungin liikuntapalvelut ja kaupunki-infra. Liikuntapalvelut ylläpitää suurinta osaa liikuntapaikoista. Kaupunki-infra rakentaa puistokäytäviä ja kevyen liikenteen väyliä, ja luo siten paremmat edellytykset jalankululle ja pyöräilylle. Kaupunki-infra ylläpitää myös leikkipaikkoja sekä lukuisia lähiliikuntapaikkoja ja ulkokenttiä, joista osaa myös jäädytetään talvisin. Koulujen ja päiväkotien liikuntaolosuhteista liikuntapalvelut huolehtii yhteistyössä toimitilapalveluiden sekä kasvun ja oppimisen toimialan kanssa. Tässä liikuntapaikkakehittämisen pitkän tähtäimen suunnitelmassa huomioidaan liikuntapaikkaverkosto kokonaisuudessaan, mutta kuntoarvio on tehty ja toimenpide-ehdotukset esitetty vain liikuntapalveluiden ylläpitämien liikuntapaikkojen osalta.

Liikuntapaikkojen ylläpito ja suunnittelu vaatii resursseja. Liikuntapaikanhoitajia on tällä hetkellä 19, joiden vastuualueet jakautuvat seuraavasti: 3 urheiluhallissa, 6 ulkoilualueilla mukaan lukien saaristo, hiihtoladut ja kyläkentät, 6 keskusta-alueen liikuntapaikoissa ja 4 jäähallissa. Lisäksi uimahallissa on 3 liikuntalaitoksen huoltomiestä. Kaupungin liikuntapalveluissa työskentelee myös liikunnanohjaajia (4+1), uimahallin kassahenkilöitä (3), uinninvalvojia (5) ja uimaopettajia (2). Lisäksi liikuntapalveluiden hallinnossa työskentelee liikuntapalveluiden päällikkö, liikuntapaikkamestari, liikuntalaitosmestari, toimistosihteeri, liikuntakoordinaattori sekä liikuntasuunnittelija.

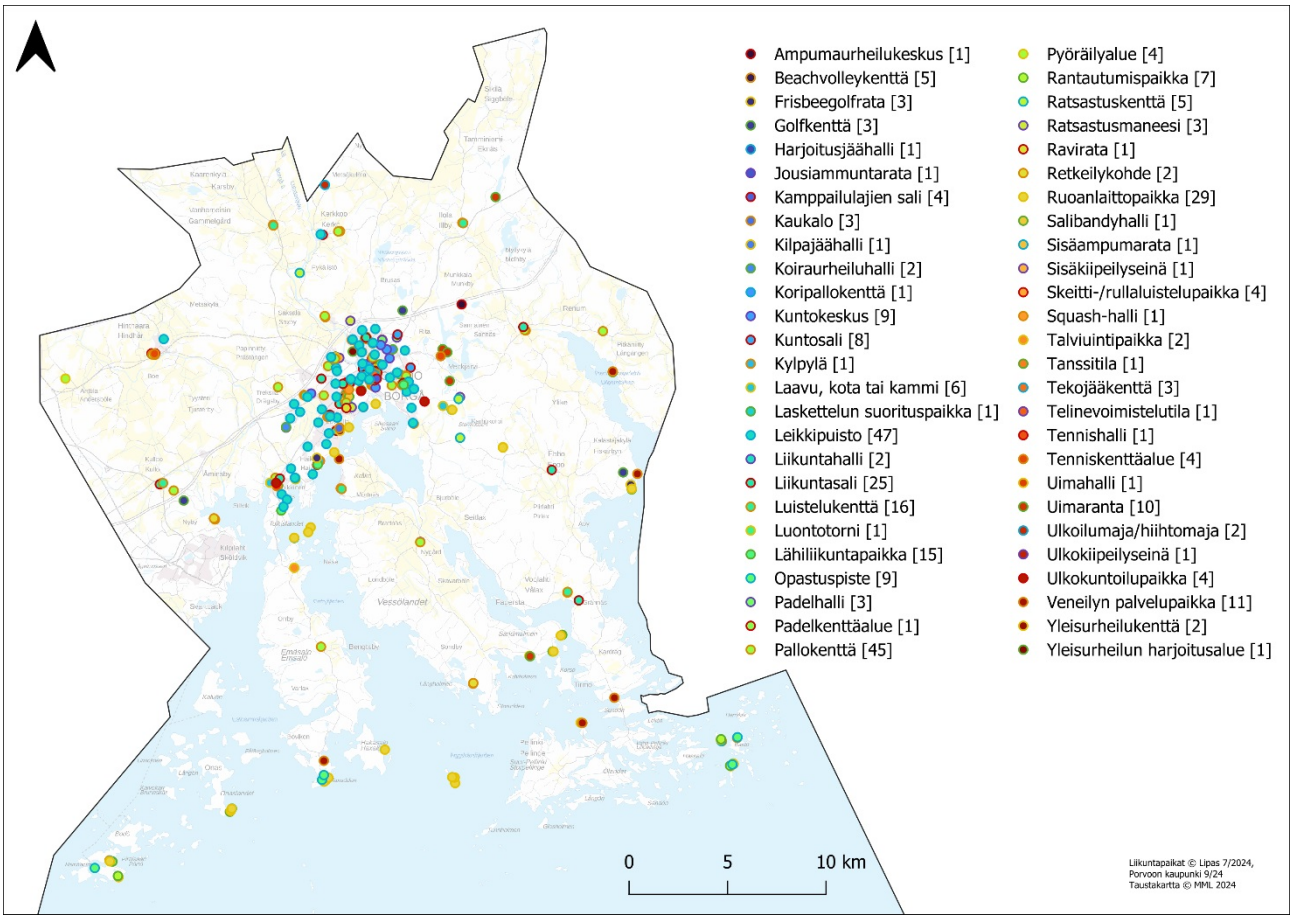

Kuva 1 Porvoon liikuntapaikat kartalla

2.1.1 Liikuntapaikkojen kunto ja korjaustarve

Liikuntapalveluiden ylläpitämät kohteet (112 kpl) on pisteytetty asiakkaan toimesta oheisella asteikolla. Lisäksi muutama (12 kpl) kaupunki-infran ylläpidossa oleva kohde on arvioitu sanallisesti.

Kuntoluokka 5 – Uusi / erinomainen

- Ikä: Uusi tai vastikään valmistunut / peruskorjattu.
- Tekninen kunto: Ei havaittavia kulumia, vaurioita tai ikääntymisen merkkejä.

Kuntoluokka 4 – Hyvä

- Ikä: Ei uusi, mutta käyttöikää jäljellä runsaasti.
- Tekninen kunto: Pientä kulumista tai ikääntymisen merkkejä (esim. pintanaarmut, lakka kulunut). Ei kuitenkaan vaikuta turvallisuuteen tai käytettävyyteen.

Kuntoluokka 3 – Tyydyttävä

- Ikä: Käytössä ollut jo pitkään, mutta vielä toimintakykyinen.

- Tekninen kunto: Näkyvää kulumaa, mutta ei merkittäviä vaurioita. Käyttöolosuhteet tyydyttävät.

Kuntoluokka 2 – Välttävä

- Ikä: Pitkällä käyttöiällä, osittain elinkaarensa loppupäässä.
- Tekninen kunto: Selvästi kulunut tai teknisesti vanhentunut, mutta ei vielä täysin käyttökelvoton.

Kuntoluokka 1 – Heikko

- Ikä: Käyttöikä loppumassa tai jo ylittynyt.
- Tekninen kunto: Selviä vaurioita, rakenteellisia ongelmia tai toimimattomia järjestelmiä. Käyttö voi olla jopa turvallisuusriski.

Taulukko 1. Liikuntapaikkojen kuntoluokan keskiarvot

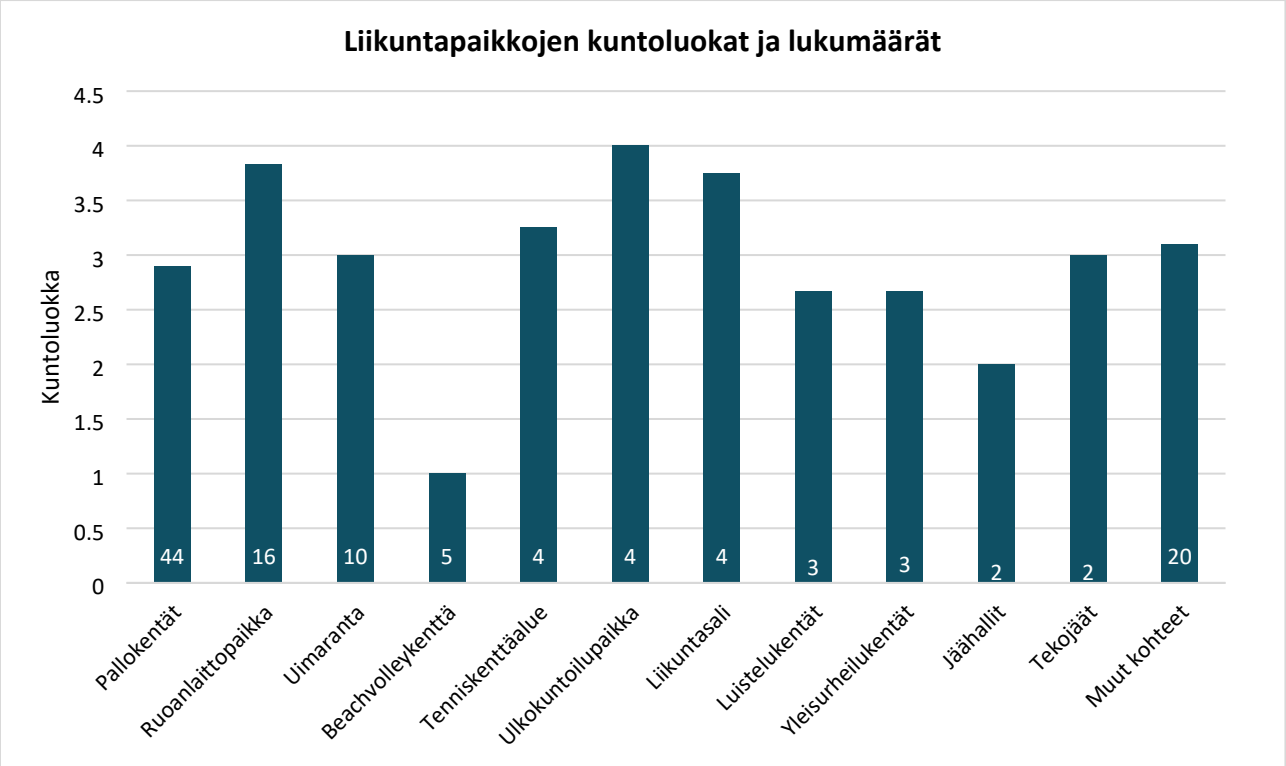

2.1.2 Kuntokatselmukset

Neljästä liikuntapaikasta tehtiin tarkempi kuntokatselmus kohdekäynnin yhteydessä Porvoossa syyskuussa 2025. Arvioitavat kohteet olivat Tolkkisten monitoimitalo, Porvoon uimahalli, Porvoon urheiluhalli ja Aurora-halli. Katselmoinnissa arvioitiin kohteiden kuntoa ja tulevaa korjaustarvetta tarkastelemalla rakenteita ja järjestelmiä. Lisäksi kiinnitettiin huomioita liikuntaolosuhteiden järjestämiseen.

Porvoon uimahalli

Kuva 2. Porvoon uimahalli

Uimahalli on valmistunut vuonna 1970 ja vuonna 2003 uimahalliin on tehty laaja saneeraus ja laajennus. Tässä yhteydessä alkuperäinen allas muutettiin teräsaltaaksi ja allastekniikka uudistettiin. Ohjausjärjestelmä on päivitetty muutama vuosi sitten. IV-koneiden puhaltimia on uusittu ja seuraavat vaihdot ovat suunnitelmissa lähivuosina. Suihkuvedessä on lämmöntalteenotto, ja kiinteistön vesi- ja viemärijärjestelmien osia on vaihdettu tarpeen mukaan. Talotekniset järjestelmät alkavat olla kuitenkin käyttöikänsä päässä. Myös rakenteiden korjaamiseen tulee varautua seuraavien 10–15 vuoden kuluessa.

Porvoon urheiluhalli

Kuva 3. Porvoon urheiluhalli

Vuonna 1973 rakennettu urheiluhalli on saneerattu vuonna 2008. Ison liikuntasalin lisäksi rakennuksessa on paljon muita tiloja, kuten toimistotiloja, ampumasuora, kuntosali sekä kamppailulajien tiloja. Rakennuksen kunto on tyydyttävä, mutta korjaustarvetta on pintarakenteissa, taloteknisissä järjestelmissä sekä ulkovaipassa. Merkittäviin korjauksiin on syytä varautua seuraavien 5–10 vuoden kuluessa.

Aurora-halli

Kuva 4. Aurora-halli

Pääasiassa salibandykäytössä oleva Aurora-halli on rakennettu vuonna 1998. Halliin on tehty vuosien saatossa pienehköjä korjauksia mm. taloteknisiin järjestelmiin. Lisäksi yläpohjan kattoristikoita on vahvistettu ja lattiapinnoitteeksi on vaihdettu Taraflex-pinnoite. Kokonaisuutena halli on hyväkuntoinen ja rakenteiltaan yksinkertainen, joten suuria korjaustarpeita ei ole ennustettavissa.

Tolkkisten monitoimitalo

Kuva 5. Tolkkisten monitoimitalo

Vuonna 1998 valmistunut Tolkkisten monitoimitalo sijaitsee Tolkkisten koulun pihapiirissä ja koulu käyttää liikuntatiloja päiväsaikaan ja ilta-aikaan tilat ovat harrastuskäytössä. Rakennus on saneerattu kattavasti vuonna 2018, jolloin on uusittu kattavasti mm. pintamateriaaleja, julkisivua ja taloteknisiä järjestelmiä. Muista katselmoiduista kohteista poiketen Tolkkisten monitoimitalon ylläpidosta ei vastaa liikuntapalvelut vaan toimitilapalvelut.

Korjaustarpeen määrittäminen

Sekä pisteytettyjen että katselmoitujen kohteiden osalta kuntoluokan perusteella määriteltiin korjaustarve vuoteen 2040 mennessä. Arvioitu korjaustarve on sitä suurempi mitä heikomman kuntoluokituksen kohde on saanut. Eri liikuntapaikoille on käytetty omia liikuntapaikkatyyppikohtaisia yksikköhintoja arvioinnin pohjana. Suurimmasta osasta liikuntapaikkoja oli lähtötietona myös liikuntapaikan koko. Jos laajuustietoa ei ollut, on arviossa käytetty tyypillistä liikuntapaikan laajuutta. Näin yksikkökustannuksien, kuntoluokan ja laajuustiedon kautta on saatu muodostettua arvio liikuntapaikan tulevasta korjaustarpeesta. Korjaustarpeet on esitettynä raportissa myöhemmin visioiden yhteydessä.

Liikuntapaikkojen tuotot

Liikuntapaikkojen maksutuotot muodostuvat lähinnä tilavuokrista, käyttövuoromaksuista ja lipunmyynnistä. Liikuntapaikkojen yhteenlasketut maksutuotot ovat olleet noin miljoona euroa vuodessa.

2.2 Saavutettavuus suhteessa kaupunkirakenteeseen ja liikenneverkkoon

Porvoon liikuntapaikkaselvityksessä (2024) on tarkasteltu liikuntapaikkojen saavutettavuutta karttatarkasteluna. Seuraavissa kuvissa saavutettavuus on laskettu matka-aikana autolla, pyörällä ja kävellen. Kartat ovat yleistys matka-ajoista, eivätkä ne ota huomioon mm. ruuhka-aikoja, liikennevaloja taikka pysäköintiin menevää aikaa.

Ensimmäinen kartta (Kuva 2) on tehty yksityisautoilua ajatellen, ja joukkoliikenteen linjojen matka-aikaa voi osittain arvioida laskelmien perusteella. Joukkoliikenteen reittien sijainnit kertovat yhteyksistä asuinalueiden ja liikuntapaikkojen välillä ja liikuntapaikkojen sijainnista tieverkkoon nähden. Saavutettavuustarkastelussa on käytetty kahta keskipistettä: Porvoon liikuntapaikka-keskittymiä kaupungin keskustassa ja Kokonniemellä. Suurin osa Porvoon väestöstä asuu kaupungin keskustataajamassa, josta myös suurin osa (167 kpl) kaupungin liikuntapaikoista on saavutettavissa autolla alle 5 minuutissa.

Kartasta voidaan myös hahmottaa matka-aikaa kylien ja kaupungin keskustan liikuntapaikkojen välillä. Kyläkeskuksista on pääosin 15–20 min ajomatka keskustan liikuntapaikkoihin. Saavutettavuus on paras Ilolassa, josta matkaa on 10–15 min, ja huonoin Jakarissa ja Fagerstassa, joista keskustaan on noin 20–25 min matka. Kaikkiin kyläkeskuksiin kulkee joko paikallis- tai seutuliikenteen joukkoliikenneyhteys Porvoon keskustasta.

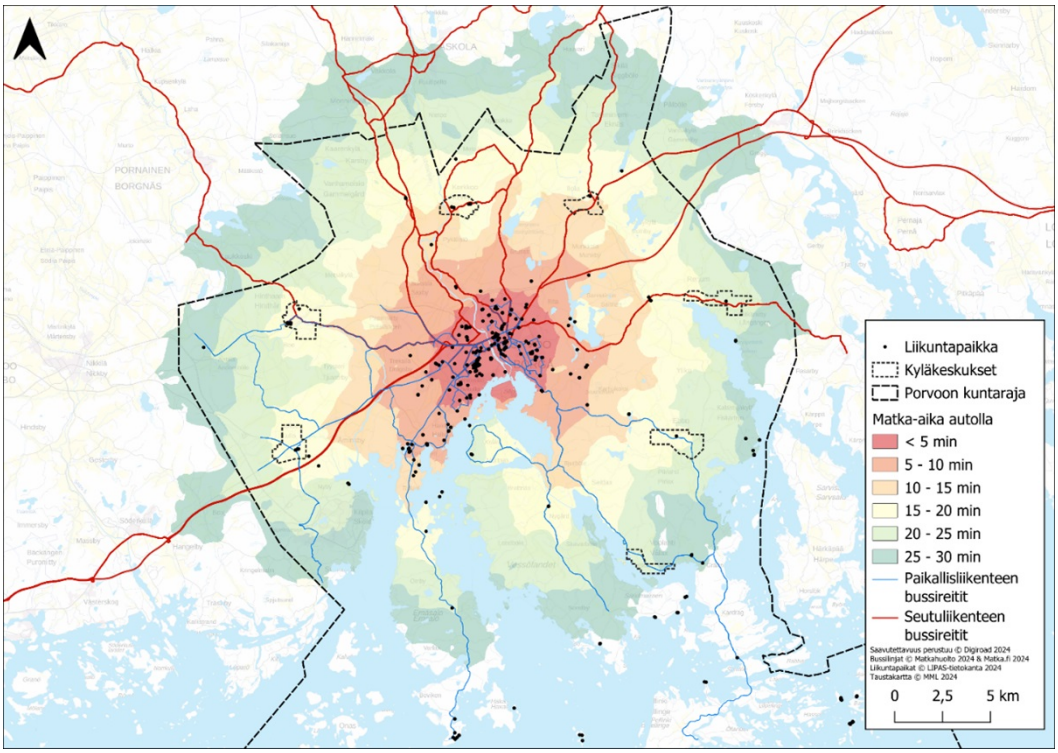

Kuva 6: Porvoon keskustan liikuntapaikkojen saavutettavuusvyöhykkeet autolla ja suhteessa joukkoliikenteen linjoihin.

Seuraavassa kuvassa (Kuva 3) on esitettynä Porvoon keskustan saavutettavuus kävellen ja pyörällä. Tässäkin saavutettavuustarkastelussa on käytetty lähtöpisteinä Porvoon liikuntapaikkakeskittymiä kaupungin keskustassa ja Kokonniemellä. Lähtöpisteistä tarkasteltuna suurin osa kaupungin liikuntapaikoista on saavutettavissa kohtuullisen matka-ajan päässä kävellen tai pyöräillen Kokonniemestä ja Porvoon keskustasta. Alle 10 min kävelymatkan päässä keskustasta sijaitsee 75 liikuntapaikkaa ja pyöräillen 164 liikuntapaikkaa. Myös keskustaajaman reuna-alueilta Kokonniemen tai keskustan liikuntapaikat ovat saavutettavissa alle 25 minuutissa.

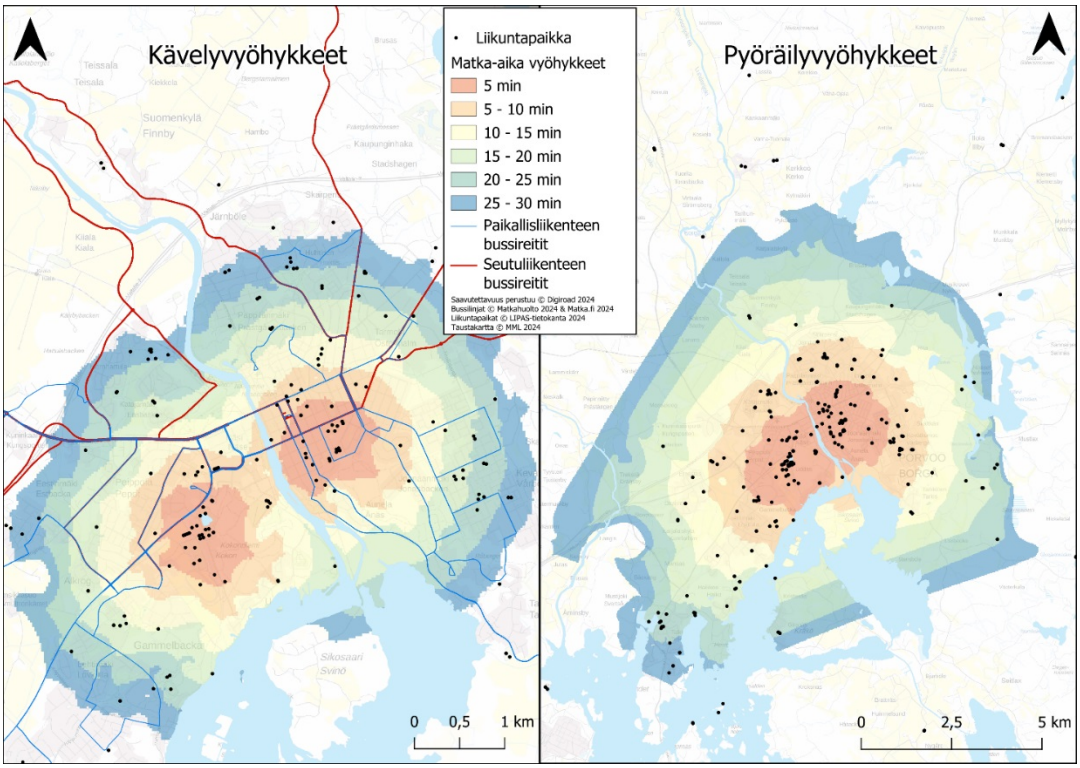

Kuva 7: Porvoon keskustan liikuntapaikkojen saavutettavuusvyöhykkeet kävellen ja pyörällä.

Seuraavassa tarkastelussa (Kuva 4) lähtöpisteinä on käytetty Porvoon palvelukyliä. Kyläalueet sijaitsevat etäällä suhteessa suurimpaan osaan Porvoon liikuntapaikoista. Täten paikallisten lähiliikuntapaikkojen merkitys on suuri kylien asukkaille arkiliikunnan kannalta. Keskustan liikuntapaikat ovat pääosin alle 10 km päässä kylätaajamista. Kylien liikuntapaikat koostuvat lähinnä omatoimisen liikunnan paikoista ja lähiliikuntapaikoista eli hiekka- ja pallokentistä sekä ulkoilu- ja virkistyskohteista. Monissa kylissä paikallisen koulun liikuntasali toimii alueen ainoana sisäliikuntapaikkana.

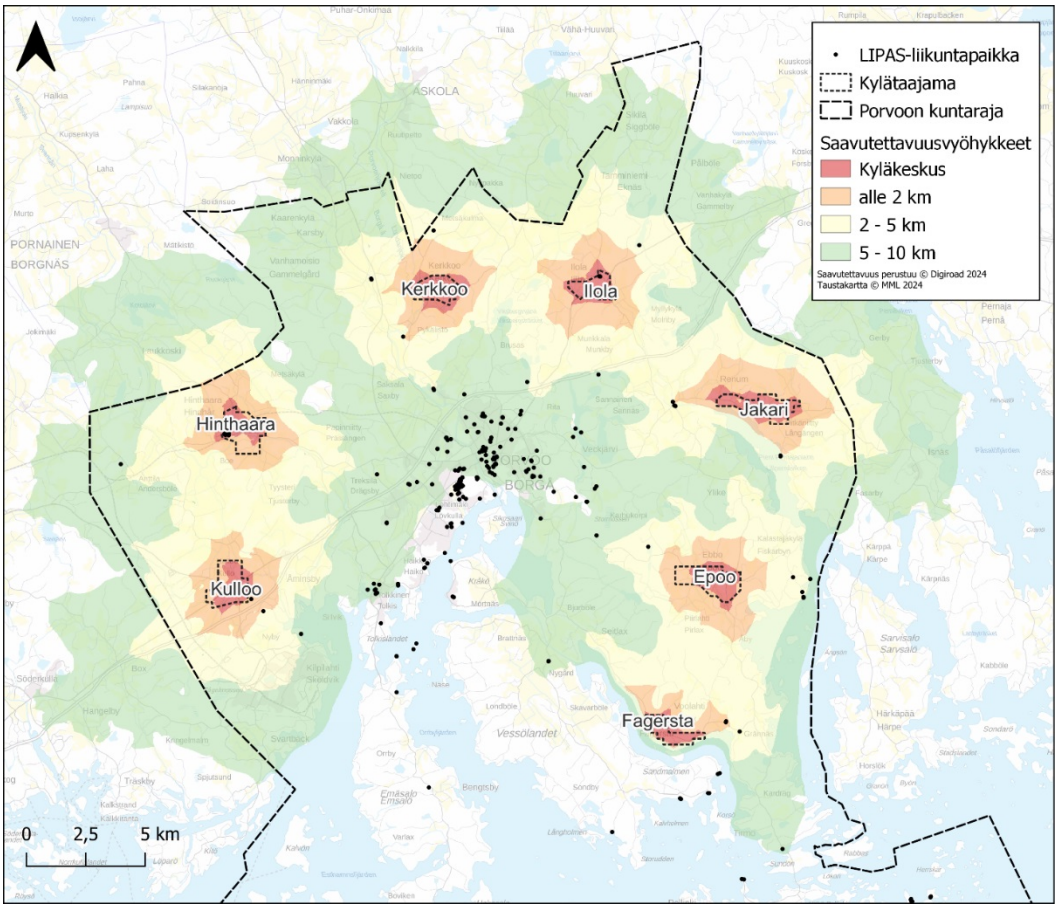

Kuva 8: Porvoon palvelukylien saavutettavuusvyöhykkeet matkaetäisyyden mukaan.

2.3 Väestöennuste

Porvoon väkiluku oli 51 933 asukasta vuonna 2024. Väestöennusteen mukaan väkiluku olisi 53 166 asukasta vuonna 2040 (Porvoon kaupungin toimittama paikkatietoaineisto). Väestöennusteen mukaan ainoastaan eläkeläisten määrä väestöstä nousee. Päiväkoti- ja kouluikäisten lasten määrä laskee väestöryhmistä eniten. Aikuisten määrä laskee, mutta pysyy lähes samalla tasolla vuoteen 2024 nähden. Väestön-kasvu muodostuu pääosin maahanmuutosta.

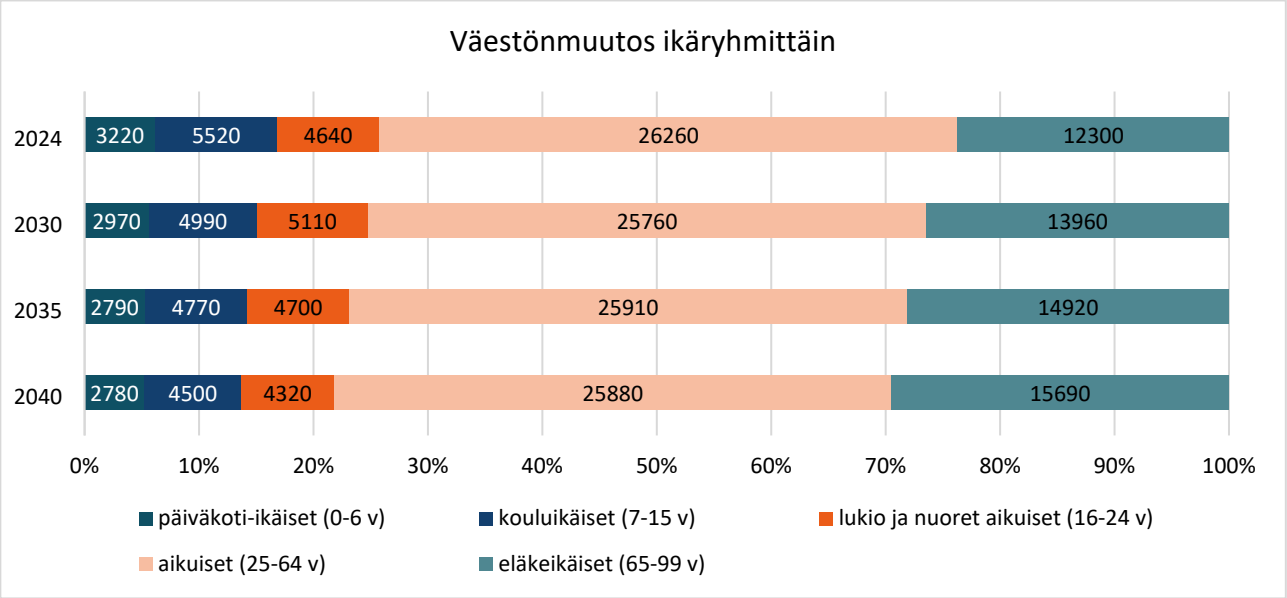

Kuva 9 Väestönmuutos ikäryhmittäin vuoteen 2040 ennusteen mukaan (Porvoon kaupungin toimittama paikkatietoaineisto)

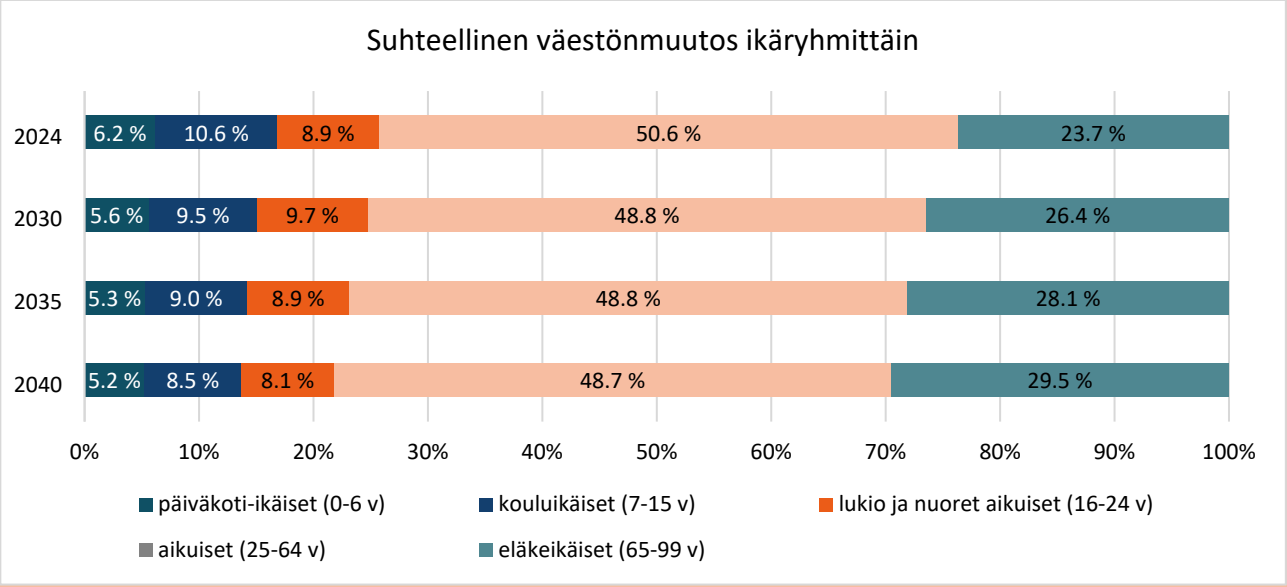

Kuva 10 Suhteellinen väestönmuutos ikäryhmittäin vuoteen 2040 ennusteen mukaan (Porvoon kaupungin toimittama paikkatietoaineisto)

Pääosa kaupungin kasvusta suuntautuu keskeisille kaupunkialueille ja kylien ja haja-asutusalueiden väkimäärä on lähtenyt laskuun. Kaupunkirakenne tiivistyy ja täydentyy ja kaupungistuminen Porvoon sisällä kasvaa. Uutta rakentamista ohjataan jo olemassa oleville alueille ja palvelujen sekä infran äärelle. Täydentyviä ja kasvavia alueita ovat mm.

Gammelbacka, ydinkeskusta, Meritulli, Kevätkumpu, Tolkkinen, Länsiranta ja Edelfeltinranta. Kaupungin kasvu painottuu voimakkaimmin länteen.

Täydentyviä alueita kaavoituksessa kerrostalojen, rivitalojen ja muiden yhtiömuotoisten asuntotonttien osalta ovat:

- Ydinkeskusta (itäranta) lähiympäristöineen (useita kohteita)
- Meritulli
- Edelfeltinranta
- Keskusta, Länsirannan eteläiset alueet ja Kokonniemi
- Porvoon puistokatu II
- Skaftkärr: Kevätlaaksonrinne
- Gammelbacka
- Johannisberg

Täydentyviä alueita kaavoituksessa omakotitalotonttien osalta ovat:

- Vanha Veckjärventie
- Omenatarha II
- Skaftkärr: Kevätlaaksonrinne
- Skaftkärr: Etelä-Kevätkumpu II
- Kerkkoo, Hinthaara, Epoo, Ilola
- Puromäki II

2.4 Liikunnan trendit ja muutosajurit

Suomen Valtion liikuntaneuvosto on määrittänyt viisi keskeistä tulevaisuuden muutostekijää ja vaihtoehtoisia tulevaisuudenkuvia vuoteen 2040. Muutostekijöiden avulla voidaan tunnistaa tulevaisuuden liikkumiseen vaikuttavat toimintaympäristön muutokset ja megatrendit sekä reagoida niihin vaikuttamalla ja sopeutumalla. Muutostekijät määriteltiin opetus- ja kulttuuriministeriön nuoriso- ja liikuntapolitiikan tulevaisuustyössä. Tulevaisuuskuvat valmisteltiin yhteistyössä toimialan asiantuntijoiden kanssa.[4] Muutostekijät ovat:

1. Elintavat ja eriarvoistuminen

   Yhteiskunnan polarisaatio ja erot eri väestöryhmien välillä vaikuttavat tulevaisuudessa kenellä on mahdollisuus harrastaa ja liikkua. Keskeisiä kysymyksiä ovat, miten fyysisen aktiivisuuden polarisaatio pysäytetään, miten liikunnan harrastaminen mahdollistetaan kaikille ja miten koko väestön terveydenlukutaitoa tuetaan.

2. Ilmastonmuutos

   Ilmastonmuutos vaikuttaa liikuntaolosuhteisiin Suomessa ja

[4] Valtion liikuntaneuvosto, 2019

muuttaa toimintaympäristöämme. Keskeisiä kysymyksiä ovat päästöttömien ja fyysisten kulkutapojen tekeminen helpoksi ja suosituksi, miten sopeudutaan muuttuvaan ilmastoon ja miten liikuntatoimialalla voidaan vaikuttaa ilmastonmuutokseen.

3. Digitalisaatio ja työelämän murros

Digitalisaatio on mahdollistanut monipuoliset liikunnan sovellukset ja mittausvälineet tukemaan yksilöiden liikkumista, mutta toisaalta vähentänyt myös liikkumisen tarvetta. Keskeisiä kysymyksiä ovat, miten ihmisten arjen terveyden kannalta riittävää liikkumista voidaan edistää ja miten liikuntaa edistäviä digitaalisia innovaatioita voidaan tukea.

4. Väestön ikääntyminen

Väestömme ikääntyy ja liikuntapalvelujen tarve muuttuu väestörakenteen mukana. Keskeisiä kysymyksiä ovat, miten liikkumisen edistäminen saadaan osaksi eläköityneen väestön palveluita ja miten huomioidaan ikääntyvän väestön yksilöllisen liikkumisen ja liikunnan tarpeet.

5. Kaupungistuminen

Suomen väestö keskittyy yhä enemmän suuriin kaupunkeihin ja kasvukeskuksiin. Keskeisiä kysymyksiä ovat, miten kaupunkien liikuntapaikat, leikkipuistot, viheralueet ym. liikkumispaikat ovat kaikkien saavutettavissa ja miten taantuvien alueiden liikuntamahdollisuudet turvataan. Kaupunkisuunnittelulla, erilaisilla palveluilla ja kannusteilla voidaan tehdä fyysisesti aktiivisista kulkutavoista ihmisille helpoin ja kätevin valinta.

Samoja muutosajureita on tunnistettu Porvoon liikuntaohjelmassa 2030 (Kuva 11). Huomionarvoisia muita muutosvirtoja edellä mainittujen lisäksi ovat muun muassa monikulttuuristuminen ja nuorten uudet toimintatavat. Nuorten uusien toimintatapojen mukana liikuntalajien ja -muotojen kirjo on kasvanut. Uudet lajit voivat nousta pinnalle nopeastikin digitalisaation myötä ja niihin varautuminen voi olla vaikeaa. Tulevaisuuden liikuntapaikoissa korostuukin monikäyttöisyys ja muuntuvuus helposti eri lajien tarpeisiin, kestävyys, esteettömyys ja inklusiivisuus sekä älykkyys.[5]

[5] Liikuntaohjelma 2030

Kuva 11 Liikunnan muutosvirtoja (Porvoon liikuntaohjelma 2030)

Lasten ja nuorten liikkuminen (LIITU 2024 -raportti)

Vuosien 2023–2024 aikana toteutetun lasten ja nuorten liikuntakäyttäytyminen Suomessa (LIITU) -tutkimuksen tuloskissa on tarkasteltu lasten ja nuorten liikkumista. Jalkapallo on suomalaisten lasten, nuorten ja lukiolaisten suosituin liikkumismuoto. Muita yleisimpiä liikkumismuotoja ovat hiihto, luistelu, jääkiekko ja lumilautailu talvisin sekä uinti, pyöräily, koripallo ja frisbeegolf kesäisin. Poikien tavallisimmin suosimia urheiluseurassa harrastettuja lajeja olivat jalkapallo (34 %), jääkiekko (14 %) sekä salibandy (10 %). Tytöillä suosituimpia lajeja olivat jalkapallo (13 %), ratsastus (12 %), tanssi ja kilpatanssi (12 %) sekä voimistelu (11 %). Enemmistö (89 %) lapsista, nuorista ja lukiolaisista ilmoitti liikkuvansa omaehtoisesti vähintään kerran viikossa, urheiluseurojen harjoituksiin osallistui 48 % kaikista vastaajista.[6]

Samassa tutkimuksessa on selvitetty myös liikkumisen esteitä. Vastaajista 45 % vastasi, että liikuntapaikkojen riittämättömyys lähiympäristössä on liikkumisen este. Suosituimpia liikkumisympäristöjä tarkasteltaessa sisäsalit / jäähallin mainitsi 41 % vastaajista, ulkokentät ja -jäät 31 % vastaajista ja oppilaitosten piha-alueet 23 % vastaajista. [7]

[6] Kokko & Hämylä. 2025
[7] Kokko & Hämylä. 2025

Työikäisten (20-69 -vuotiaat) liikkuminen Suomessa (KunnonKartta 2021 -tutkimus)

KunnonKartta 2021 -tutkimuksessa on tarkasteltu työikäisten liikkumista Suomessa. Tutkimuksessa kävely oli selvästi tavallisin liikkumisen muoto sekä naisilla että miehillä. Toiseksi yleisimmin tavallisimpana lajina molemmat sukupuolet ilmoittivat kuntosaliharjoittelun. Seuraavaksi yleisimpiä lajeja olivat miehillä erilaiset pallopelit, juoksu tai hölkkä, pyöräily ja hiihto ja naisilla vastaavasti juoksu tai hölkkä, sauvakävely, pyöräily ja ryhmäliikunta. Toiseksi tai kolmanneksi tavallisimpana lajina edellä mainittujen lisäksi moni vastaaja ilmoitti uinnin tai vesijuoksun ja kotivoimistelun.[8]

Miehet liikkuivat ulkokentillä ja sisäsaleissa jonkin verran naisia yleisemmin (ulkokentät: miehet 40 %, naiset 31 %; sisäsalit: miehet 52 %, naiset 48 %). Lähes kaikki (94 %) osallistujat ilmoittivat liikkuvansa omatoimisesti. Liikuntapalveluita käytettiin eniten liikunta-alan yrityksissä (32 %); seuroissa ilmoitti liikkuvansa 21 prosenttia.[8]

Ikäihmisten (yli 70-vuotiaat) liikkuminen Suomessa (IKLI-tutkimus)

UKK-instituutin toteuttamassa IKLI-tutkimuksessa tutkitaan ikäihmisten liikuntaa ja liikkumista. Varsinaisista liikuntalajeista kävely oli suosituin sekä miehillä että naisilla. Seuraavaksi suosituimpia olivat miehillä sauvakävely ja pyöräily ja naisilla hiihto ja pyöräily.

Naiset liikkuivat miehiä yleisemmin sisäsaleissa (49 % vs. 36 %) ja kaupunkitiloissa, kuten puistoissa ja aukioilla (57 % vs. 40 %). Lähes kaikki (93 %) ikäihmiset liikkuivat omatoimisesti. Kunnan tarjoamia liikuntapalveluja käytti kolmasosa vastaajista. Liikunta-alan yritysten tarjoamia palveluja käytti neljäsosa vastaajista. Naiset liikkuivat miehiä yleisemmin myös kansalaisopiston tarjoamien palveluiden parissa. Kun joka kymmenes nainen ilmoitti käyttävänsä kansalaisopiston liikuntapalveluja, vastaava osuus miehillä oli vain 2 prosenttia. Liikunta- ja urheiluseuroissa ilmoitti liikkuvansa 13 prosenttia vastaajista ja erilaisten järjestöjen ja yhdistysten parissa 4 prosenttia vastaajista.[9]

Joidenkin lajien harrastajamäärien kehitys

Porvoossa on 96 lajiseuraa (Seuratietokanta, 2023). Eniten seuroja on seuraavissa lajeissa: purjehdus ja veneily (9 kpl), ratsastus (6 kpl), salibandy (6 kpl), jalkapallo (5 kpl), suunnistus (4 kpl) sekä yleisurheilu (4 kpl). Jäsenmäärältään suurimpia seuroja on koottu alla olevaan taulukkoon (Seuratietokanta). Porvoossa suosittuja lajeja ovat myös tanssi, käsipallo, amerikkalainen jalkapallo sekä jääpallo ja maahockey. Porvoon Taidetehtaan tanssikoulun oppilasmäärä oli 2023 marraskuussa 549 oppilasta ja Tanssiva Porvoon tanssikoulussa 439 oppilasta.

[8] Husu, Vähä-Ypyä, Tokola, Mänttäri, Kokko, Kaikkonen, Savonen, Vasankari. 2022
[9] Husu, Tokola, Vähä-Ypyä, Vasankari. 2022

Taulukko 2 Porvoon suurimpien seurojen jäsenmääriä v. 2023[10]

Seura	Laji/lajit	Jäsenmäärä
FC Futura Juniorit ry	jalkapallo	954
Porvoon Urheilijat ry	yleisurheilu, telinevoimistelu, suunnistus	194
Porvoon Salibandyseura ry	salibandy	443
Borgå Akilles-Porvoon Akilles rf	yleisurheilu, jalkapallo, käsipallo	367
Hunters Juniors ry	jääkiekko	337
Porvoon Tarmo	koripallo	325
Borgå Simmare	uinti	257
Borgå Tennisklubb rf/ Porvoon verkkopalloseura	tennis	213
Tolkis Bollklubb	jalkapallo	190
Urheiluseura FunShine Cheerleaders	cheerleading	177
Borgå gymnastik förening	voimistelu	144
Porvoon Butchers ry	amerikkalainen jalkapallo	138
Porvoon Frisbeegolfseura	frisbeegolf	119

Lisäksi Porvoon kaupungilta saatujen tietojen mukaan suunnistusseura Orienteringsklubben OK Orient jäsenmäärä vuonna 2024 oli 178 jäsentä ja taitoluisteluseura Porvoon taitoluistelijat jäsenmäärä oli 350. Alla olevassa listauksessa on esitetty joidenkin Porvoossa suosittujen lajien valtakunnallisia harrastajamääriä ja niiden kehityssuuntia.

Jalkapallo ja futsal

- Jalkapallon ja futsalin rekisteröity harrastajamäärä on 160 129 harrastajaa, heistä 121 482 oli miehiä ja 38 647 naisia. Futsalin harrastajia oli heistä yhteensä 27 530 (19 747 miestä, 7 783 naista).
- Harrastajamäärän kasvu on ollut voimakasta vuodesta 2020 alkaen, jolloin harrastajia oli 127 538 harrastajaa [11]

Jääkiekko

- Suomen Jääkiekkoliitto on suuri suomalainen urheilujärjestö, jolla on noin 75 000 lisenssipelaajaa ja noin 200 000 aktiivista lajin harrastajaa. Valtaosa lajin harrastajista on lapsia ja nuoria [12]
- Jääkiekon harrastajamäärät ovat olleet Suomessa laskussa. Syynä ovat pitkälti lajin korkeat kustannukset [13]

[10]Seuratietokanta. Likes, Jyväskylän ammattikorkeakoulu. Viitattu 17.11.2025. www.seuratietokanta.fi
[11] Palloliitto
[12] Suomen jääkiekkoliitto ry
[13] Palojärvi, 2025

Salibandy

- Salibandyn harrastajia arvioidaan olevan noin 400 000, rekisteröityjä pelaajia on noin 50 000.
- Rekisteröityjen pelaajien määrä on kääntynyt huippuvuodesta 2018 (yli 60 000 pelaajaa) laskuun.[14]

Käsipallo

- Käsipallon lisenssipelaajia vuonna 2023 oli Käsipalloliiton mukaan 4 212. Liitossa oli yhteensä 32 jäsenseuraa.[15] Harrastajamäärä on pysynyt pitkään samalla tasolla.
- Porvoo on yksi Suomen merkittävimmistä käsipallopaikkakunnista. [16]

Amerikkalainen jalkapallo

- Amerikkalainen jalkapallo on kasvanut Suomessa koko 2000-luvun ajan. Kasvu on ollut nähtävissä jäsen-, harrastaja-, työntekijä- ja vapaaehtoisten määrässä ja lajin näkyvyys sekä taloudellinen kokonaisvaihto ovat kasvaneet moninkertaiseksi.[17]
- Lisenssipelaajia vuonna 2022 oli noin 2 700.[18] Porvoo Butchersin jäsenmäärä on n. 150.[19]

Jääpallo

- Jääpallossa oli 2025 marraskuussa 683 lisenssipelaajaa, kauden lisenssimäärä arvioidaan nousevan noin 1 000.[20]
- Suomen Jääpalloliiton strategian mukaan tavoitteena on vuoteen 2026 mennessä nostaa lisenssiharrastajien määrä 3 500.[21]

Maahockey

- Maahockey on Suomessa hyvin pieni laji. Porvoossa lajia edustaa Porvoo HC, jonka tavoitteena on perustaa junioritoimintaa. Nyt seuralla on naisten edustusjoukkue.[22]

[14] Salibandyliitto
[15] Suomen Käsipalloliitto 2024
[16] Suomen Käsipalloliitto 2025
[17] Suomen Amerikkalaisen Jalkapallon Liitto ry
[18] Lappalainen, 2023
[19] Porvoo Butchers
[20] Pallonen, 2025
[21] Suomen Jääpalloliitto ry
[22] Porvoo HC

- Suomessa seuroja on yhteensä vain 11.[23]

Voimistelu

- Suomessa on 312 voimisteluseuraa, joissa on yhteensä noin 121 500 jäsentä. Lisensoituja harrastajia on 18 849. Suurin voimistelulaji (8 138 lisenssiä) on joukkuevoimistelu.
- Voimisteluliitto pyrkii harrastajamäärien kasvuun ja lisäämään vetovoimaa lasten voimisteluun. Erityisesti soveltava liikunta on kasvussa.[24]

Koripallo

- Koripallon lisensoitujen pelaajien määrä on hieman kasvanut, ja kaudella 2023-2024 lisenssejä oli 22 681 kpl.[25]
- Porvoon Tarmon lisenssien määrä on pienentynyt kaudesta 2018-2019. Kaudella 2025-2026 pelaajalisenssejä on 138 kpl. Jäseniä seurassa on kuitenkin 325.

Lentopallo

- Arvion mukaan Suomessa on yli 150 000 lentopallon satunnaista harrastajaa.
- Koronavuosina lisenssipelaajien määrä tippui heikoimmillaan alle kymmeneen tuhanteen. Kaudella 2024-2025 lisenssejä on lunastettu 14 000 kpl. [26]

Frisbeegolf

- Frisbeegolf on viime aikoina Suomen nopeimmin kasvanut liikuntamuoto, joka tavoittaa yli 700 000 täysi-ikäistä suomalaista – heistä 200 000 on lajista erittäin kiinnostuneita. Yhteensä 263 000 suomalaista aikuista harrastaa frisbeegolfia ainakin kerran vuodessa.
- Täysi-ikäiset harrastajat ovat nuoria aikuisia, mutta frisbeegolf on suosittu laji myös lasten ja nuorten keskuudessa.[27]

[23] Suomen Hockeyliitto ry
[24] Voimisteluliitto
[25] Suomen Koripalloliitto ry
[26] Myllyaho, 2025
[27] Frisbeegolfliitto

3 Visiot

Suunnitelmassa on esitetty kolme erilaista visiota, joissa on huomioitu eri tulevaisuuden muutostekijöitä ja niiden vaikutuksia nykyisen tilannekuvan mukaiseen liikuntapaikkaverkkoon. Visiot painottavat erilaisia tulevaisuudenkuvia, ja pohjautuvat tiettyihin arvovalintoihin. Kaikkia visioita ohjaavat tulevaisuuden näkymät ja muuttujat kuten väestöennuste, kasvavat ja kehittyvät asuinalueet ja ilmastonmuutos. Väestöennusteen mukaan Porvoossa lapsien ja nuorten määrä vähenee, kun taas eläkeläisten määrä kasvaa. Kokonaisuudessaan väestömäärän odotetaan kasvavan Porvoossa, lähinnä maahanmuuton vaikutuksesta. Kaupunkirakenne muuttuu ja Porvoon sisäisen kaupungistumisen odotetaan vahvistuvan. Kaupunkirakenne tiivistyy ja kasvaa painottuen kaupungin länsiosiin. Ohjaavia tekijöitä ovat myös kaupunkistrategia sekä kuntalaki, jotka määrittävät suunnan ja tason tarjottaville liikuntapalveluille.

Kuntalain (410/2015) mukaan kunnan tehtävänä on luoda yleisiä edellytyksiä liikunnalle paikallisella tasolla. Kuntien tulee luoda edellytyksiä järjestämällä eri kohderyhmät huomioon ottavia liikuntapalveluita sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa; tukemalla kansalaistoimintaa sekä rakentamalla ja ylläpitämällä liikuntapaikkoja.

Porvoon kaupunkistrategiassa tavoitteena on luoda yhteistyössä eri toimijoiden kanssa porvoolaisille hyvät mahdollisuudet terveyden ja hyvinvoinnin kannalta riittävälle omatoimiselle liikunta-aktiivisuudelle ja ohjatun liikunnan harrastamiselle. Liikunta- ja urheiluseuroille halutaan varmistaa toimintaedellytykset harrastamisen ja yhteisöllisyyden edistäjinä.

Strategiassa todetaan, että eri-ikäisten asukkaiden ja yritysten arki on vaivatonta ja sujuvaa viihtyisissä asuinympäristöissä niin keskustassa, lähiöissä, maaseudulla kuin saaristossakin. Lapsiperheystävällinen Porvoo edistää lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia monin eri tavoin. Porvoossa tuetaan aktiivista ikääntymistä ja tarjotaan monipuolisia harrastusmahdollisuuksia kaikenikäisille asukkaille. Asukkaita kannustetaan huolehtimaan hyvinvoinnistaan ja terveydestään yhdessä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Kaupunkikeskustan, lähiöiden, kyläkeskusten ja saariston vetovoimaa, viihtyisyyttä, kehittämistä ja saavutettavuutta edistetään. Erityisesti panostetaan suurimpien asuinlähiöiden kehittämiseen ja niiden palveluiden turvaamiseen.

Kaikissa visioissa on huomioitu jo päätetyt investoinnit kuten Kokonniemen uuden liikuntakeskuksen alue. Keskuksen jäähalli aloittaa toimintansa näillä näkymin 2028 syksyllä ja monitoimiareena vuoden 2030 aikana. Nykyisen jäähallin ja nuorisojäähallin toiminnot siirtyvät uuteen kaksikaukaloiseen jäähalliin vuoden 2028 aikana. Kokonhallin toimintojen on tarkoitus siirtyä vuonna 2030 uuteen monitoimiareenaan. Monitoimiareenassa uudet olosuhteet ovat monipuolisemmat ja tulevat palvelemaan useampaa lajia ja harrastajia.

Keskus tarjoaa entistä laajemmat ja toimivammat tilat nykyiselle ja tulevalle tarpeelle. Palloiluun, matalan kynnyksen liikuntaan ja yleisurheiluun on tulossa uusia tiloja. Kokonniemen uuden liikuntakeskuksen ja sen ympärillä kehittyvän alueen myötä kaupunki panostaa liikuntaolosuhteiden parantamiseen ja tarjoaa laadukkaammat olosuhteet seuratoiminnalle ja matalan kynnyksen liikunnalle. Muut jo käynnissä olevat hankkeet ovat Näsin tekojään uusiminen ja Kevätkummun lähiliikuntapaikka. Kohteet lisäävät matalankynnyksen omaehtoisen liikunnan olosuhteita.

Kaikki visiot vaativat eri tavalla resursseja niin rahallisesti kuin henkilöresurssejakin. Uudet investoinnit vaativat nykytason resurssimäärän nostamista. Kokonniemen liikuntakeskuksen alue asettaa omat paineet resurssien lisäämiseksi. Uudet investoinnit liikuntapaikkoihin vaativat resurssia suunnitteluun, toteutukseen ja ylläpitoon. Kaupunkiorganisaatiossa ei tällä hetkellä ole henkilöstöresurssia liikuntapaikkojen suunnitteluun tai rakennuttamiseen, joten jo nykyisen talousarvion investointilistan mukaisia liikuntapaikkarakentamisen ja -peruskorjauksen projekteja ei ole mahdollista toteuttaa nykyisellä organisaatiolla.

Jokainen visio sisältää kuvauksen arvovalinnoista ja kehityssuunnasta sekä toimenpidesuunnitelman siitä, mitä uusia liikuntaolosuhteita rakennetaan, mitä olemassa olevaa korjataan tai uudistetaan ja mistä liikuntapaikoista luovutaan. Toimenpidesuunnitelma sisältää myös arvion kustannusvaikutuksista. Ehdotus poistuvista liikuntapaikoista eri visioissa on esitetty raportin liitteenä sekä erillisissä excel-taulukoissa.

3.1 Visio 1 Keskitetty liikuntapaikkaverkko

Tässä visiossa Porvoon liikuntapaikkaverkkoa kehitetään kohti keskitetympää ja laadukkaampaa kokonaisuutta, joka vastaa muuttuvan väestörakenteen tarpeisiin. Porvoon sisällä kaupungistuminen kasvaa ja painottuu erityisesti kaupungin länsiosiin Kokonniemen alueen ympäristöön keskittyen. Tavoitteena on luoda taloudellisesti ja toiminnallisesti kestävä verkko, joka palvelee kasvavia asuinalueita ja tarjoaa asukkaille monipuoliset, laadukkaat ja saavutettavat liikuntamahdollisuudet.

Keskeinen periaate on resurssien kohdentaminen sinne, missä niiden vaikuttavuus on suurin. Liikuntapaikkaverkkoa karsitaan niillä alueilla, joissa väestö vähenee tai joissa on päällekkäisiä olosuhteita. Näin voidaan varmistaa, että kaupungin ylläpitämät liikuntapaikat pysyvät hyvässä kunnossa ja vastaavat nykypäivän tarpeita. Jäljelle jääviä liikuntapaikkoja ylläpidetään minimitasolla, painottaen turvallisuutta ja toiminnallisuutta. Vaikka liikuntapaikkaverkkoa karsitaan, panostaa kaupunki liikuntaolosuhteisiin Kokoniemen liikuntakeskuksen alueen investointien kautta. Kokoniemen liikuntakeskuksen alue asettaa painetta resurssien lisäämiselle liikuntapalveluissa.

Liikuntapalveluiden rooli rajataan liikuntalain mukaisiin ydintehtäviin. Samalla vähennetään kaupungin ylläpitovelvoitteita siirtämällä tai tarjoamalla osaa vastuista esimerkiksi kyläyhdistyksille tai muille kolmannen sektorin toimijoille, ja lisäämällä yhteistyötä yksityisen sektorin kanssa. Vision mukaisesti Porvoo luopuu vähitellen niistä liikuntapaikoista, joiden käyttömahdollisuudet ovat heikentyneet tai jotka eivät enää vastaa olosuhteiden muutoksiin. Esimerkiksi talviliikuntaolosuhteiden (ladut, luonnonjäät) ylläpidosta luovutaan, sillä lyhyet ja epävakaat talvikaudet eivät mahdollista kestävää ylläpitoa. Samoin saariston retkikohteiden ja vierasvene- ja muiden laitureiden ylläpidosta vetäydytään vuoteen 2030 mennessä, tavoitteena siirtää vastuut kolmannelle tai yksityiselle sektorille mahdollisuuksien mukaan ja keskittyä kaupungin kannalta keskeisimpiin tehtäviin.

VISIO 1 Keskitetty liikuntapaikkaverkko

Liikuntapaikkaverkkoa karsitaan alueilla, missä väestö vähenee ja missä on rinnakkaisia olosuhteita. Keskitytään tarjoamaan korkealaatuisempia liikuntapaikkoja maantieteellisesti keskittäen niille alueille, missä väestö kasvaa eniten.

Vision elementit

- Uutta uimahallia ei toteuteta.
- Liikuntapalvelut keskittyvät vain ydintehtäviinsä liikuntalain mukaisesti.
  - Vastuualueella olevien vierasvene- ja muiden laiturien ylläpidosta luovutaan vuoteen 2030 mennessä. Neuvotellaan kolmannen ja yksityisen sektorin kanssa hallinnan siirrosta.
  - Saariston retkikohteiden ylläpidosta ja siihen liittyvästä kalustosta luovutaan vuoteen 2030 mennessä. Neuvotellaan kolmannen ja yksityisen sektorin kanssa hallinnan siirrosta.
- Väestön keskittyessä vähennetään ylläpidettäviä liikuntapaikkoja alueilla, joissa väestö vähenee tai jos alueella on muita ”rinnakkaisia” olosuhteita.
  - Huomioidaan koulujen ja päiväkotien liikuntapaikat osana verkostoa.
- Jäljelle jääneitä liikuntapaikkoja ylläpidetään minimitasolla. Vain välttämättömät korjaukset tehdään nykytason ja turvallisuuden ylläpitämiseksi. Uusia liikuntapaikkoja ei perusteta.
- Arkiliikuntaa mahdollistetaan ensisijaisesti kevyen liikenteen väyläverkostolla yhteistyössä Kaupunki-infran kanssa.
- Painopiste matalan kynnyksen liikuntapaikoissa, esim. reiteissä
- Luovutaan talviliikuntaolosuhteista (ladut, luonnonjäät), koska hiihdon mahdollistava lumikausi on lyhyt ja ”rikkonainen”
- Mahdollisuuksien mukaan siirretään liikuntapaikkojen ylläpitovastuuta esim. kyläyhdistyksille
- Lisätään yhteistyötä yksityisen sektorin kanssa (ostopalvelut)

Alla olevassa yhteenvedossa on esitetty vision liikuntapaikat, joista luovutaan, mahdollisista parannuksista sekä uusista liikuntapaikoista. Vision poistuvat liikuntapaikat on esitetty raportin liitteessä (6 Liitteet)

- Kokoniemen aluetta kehitetään suunnitelman mukaisesti
  - uusi kilpa- ja harjoitusjäähalli, jossa kaksi kaukaloa toteutetaan vuoteen 2028 mennessä. Nykyiset harjoitus- ja kilpajäähallit puretaan.
  - matalan kynnyksen liikuntatilat ja monitoimihalli toteutetaan vuoteen 2030 mennessä
  - beachvolleykentät uusitaan kesäksi 2026

  - pesäpallokenttä 2027
  - lämmitettävä uusi tekonurmi 2028

- Näsin tekojää uusitaan 2026
- Kevätkummun lähiliikuntapaikka toteutetaan vuonna 2027
- Luonnonjääkentistä/-kaukaloista luovutaan vuonna 2028, kun Kokonniemen jäähalli valmistuu. Luonnonjäitä on 5 kpl. Hiekkakentät jäävät käyttöön.
- Palloilukenttiä, jotka ovat liikuntapalveluiden ylläpidon vastuualueella ja joita esitetään poistuviksi vastuualueelta, on 6 kappaletta (2028).
- Poistuvia huonokuntoisia lähiliikuntapaikkoja on 2 kappaletta (2026).
- Luontoliikuntakohteiden osalta pyritään löytämään uusi taho ylläpitämään niitä viimeistään vuodesta 2030 eteenpäin. Kohteita on 4 kpl.
- Vuoteen 2030 mennessä liikuntapalvelut pyrkii luopumaan vastuualueellaan olevista veneilyn palvelupaikoista (6 kpl).
- Vuoteen 2030 mennessä liikuntapalvelut pyrkii luopumaan vastuualueellaan olevista ruoanlaittopaikoista (11 kpl).
- Muita poistuvia kohteita ovat Staffaksen tenniskenttäalue, jolle voidaan yrittää löytää toinen ylläpitäjä sekä Linnanmäen heittokenttä, jonka arvioidaan tukevan kilpailullista harjoittelua. Köttbodan uimarannasta ja nuotiopaikasta luovutaan.

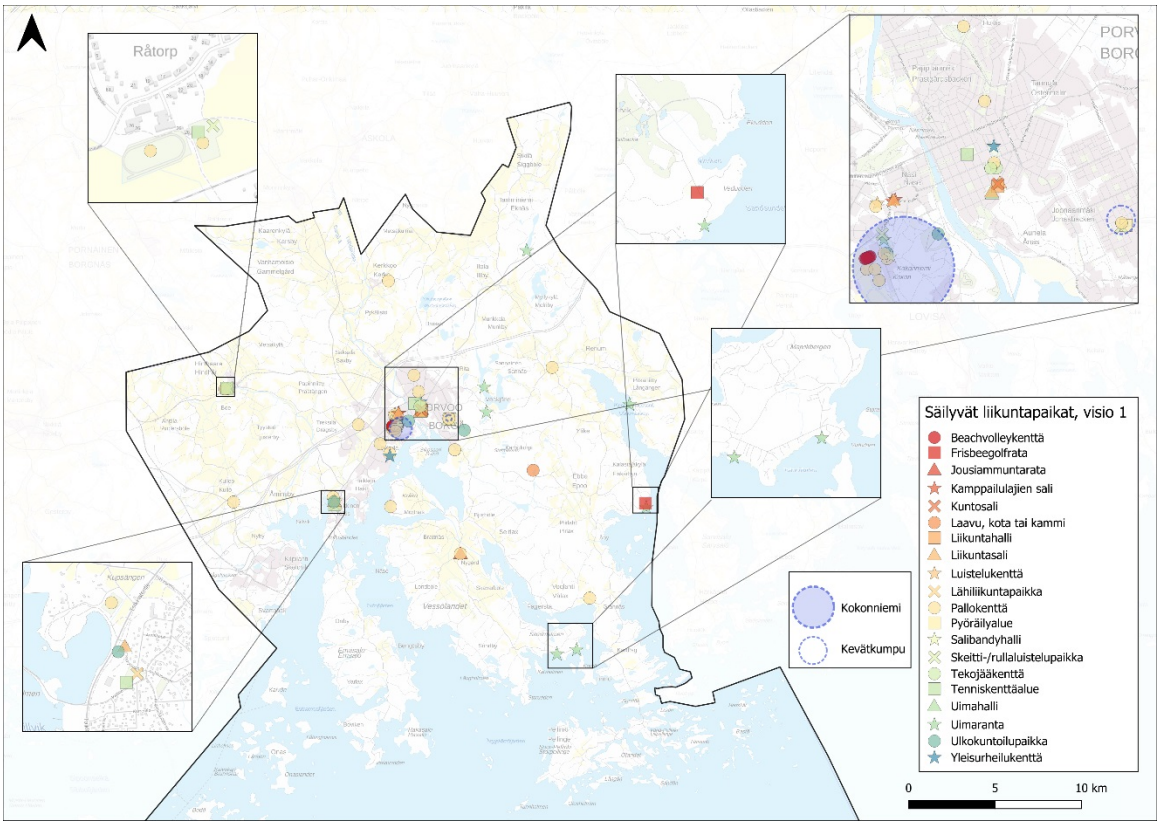

Kuva 12 Vision 1 säilyvät liikuntapaikat. Liikuntapaikkoja säilyy 20 eri luokassa ympäri kaupunkia.

Kustannusvaikutus

- Tulevat investoinnit
    - Kokonniemen liikuntakeskus 53 500 000 eur
    - Kokonniemen tekonurmikentät 4 150 000 eur
    - Näsin tekojää 375 000 eur
    - Kevätkummun lähiliikuntapaikka 550 000 eur
- Olemassa olevien kohteiden peruskorjaukset vuoteen 2040 saakka
    - Uimahallin peruskorjaus 9 300 000 eur
    - Pallokentät 2 000 000 eur
    - Yleisurheilukentät 1 500 000 eur
    - Muut ulkokentät 2 000 000 eur

- Liikuntasalit ja hallit 1 500 000 eur
- Reitistöt ja muut liikuntapaikat 500 000 eur

- Liikuntapaikkojen ylläpitokustannukset Kokonniemen liikuntakeskuksen ja alueen valmistuttua

  Ylläpitokustannuksilla tarkoitetaan tässä kaikkia liikuntapaikan päivittäiseen toimintaan liittyviä käyttötalousmenoja, kuten energiaa, siivousta, huoltoa, pienkorjauksia ja henkilöstöön liittyviä kuluja. Ne eivät sisällä investointeja tai suuria peruskorjauksia, vaan ainoastaan arjen pyörittämiseen tarvittavat menot. Kokonniemen monitoimiareenan ylläpitokustannusten osuutta arvioidaan Kokonniemen liikuntakeskus Oy:n toimesta suunnitelmien tarkennuttua, joten tämä osuus on jätetty selvityksen ulkopuolelle.

  - Kokonniemen jäähallien osuus 1 000 000 eur
  - Uimahalli 2 500 000 eur
  - Muut liikuntapaikat, pl. Kokonniemen monitoimiareena 3 500 000 eur

Vision mukaisten liikuntapaikkojen arvioidut ylläpitokustannukset ovat yhteensä 7 miljoonaa euroa vuodessa. Tässä summassa ei ole mukana tulevan Kokonniemen monitoimiareenan ylläpitokustannuksia. Nykyisten liikuntapaikkojen vuosittaiset ylläpitokustannukset ovat noin 7,5 miljoonaa euroa.

3.2 Visio 2 Terveyttä ja toimintakykyä edistävä liikuntapaikkaverkko

Visiossa Porvoon liikuntapaikkaverkkoa kehitetään kokonaisuutena, joka tukee kuntalaisten terveyttä, toimintakykyä ja hyvinvointia. Liikuntapaikkaverkko rakennetaan ennen kaikkea arkiliikuntaa ja omaehtoista liikkumista palvelevaksi – tavoitteena on tarjota mahdollisuuksia liikkua helposti, monipuolisesti ja matalalla kynnyksellä koko elämänkaaren ajan. Vision taustalla on ajatus, että hyvinvointia edistävät liikkumisolosuhteet ovat kaikkien saavutettavissa, urheiluseurojen ja harrastusryhmien lisäksi. Kaupunki keskittyy ylläpitämään ja kehittämään kattavaa ulko- ja lähiliikuntaverkostoa, johon kuuluvat reitit, ulkokuntosalit, lähiliikuntapaikat sekä kevyen liikenteen väylät. Näiden avulla Porvoo edistää liikuntaa osana arkea – koulumatkoilla, työmatkoilla ja vapaa-ajalla.

Liikuntapaikkaverkostoa tiivistetään hallitusti. Ylläpidosta luovutaan alueilla, joissa väestö vähenee tai joissa on päällekkäisiä olosuhteita. Porvoon sisällä kaupungistuminen kasvaa ja

painottuu erityisesti kaupungin länsiosiin Kokonniemen alueen ympäristöön keskittyen. Näin resurssit voidaan kohdentaa laadukkaampien ja enemmän käytettyjen liikuntapaikkojen ylläpitoon. Kaupunki ylläpitää jäljelle jääviä liikuntapaikkoja nykytasolla ja turvallisesti, pyrkien poistamaan korjausvelkaa. Lisäksi latuverkostoa ylläpidetään lumitilanteen salliessa erityisesti Kokonniemen ja koulujen ympäristöissä. Saariston retkikohteiden ja vierasvene- ja muiden laitureiden ylläpidosta luovutaan asteittain vuoteen 2040 mennessä, ja vastuiden siirrosta neuvotellaan kolmannen ja yksityisen sektorin tahojen kanssa. Visiossa korjausvelkaa pyritään poistamaan, mikä lisää resurssien tarvetta niin henkilöstö- kuin investointipuolellakin.

Ikääntyvän väestön tarpeet huomioidaan erityisesti. Ikääntyvän väestön osuus koko Porvoon väestöstä tulee kasvamaan aina vuoteen 2040 asti. Esteettömät reitit, turvalliset ulkokuntosalit ja helppokäyttöiset lähiliikuntapaikat tukevat toimintakyvyn ylläpitämistä ja sosiaalista hyvinvointia. Liikuntapaikkaverkon rooli painottuu tässä visiossa myös terveyden edistämisen välineenä ja ennaltaehkäisevänä investointina, joka vähentää terveydenhuollon kustannuksia ja parantaa elämänlaatua.

FCG.

VISIO 2 Terveyttä ja toimintakykyä edistävä liikuntapaikkaverkko

Liikuntapaikkaverkkoa tiivistetään alueilla, missä väestö vähenee ja missä on rinnakkaisia olosuhteita. Keskitytään kattavaan omaehtoisen liikkumisen verkostoon, ylläpitämällä matalan kynnyksen liikuntapaikkoja kuten reittejä ja ulkokuntosaleja. Otetaan erityisesti huomioon ikääntyvän väestön tarpeet.

Vision elementit

- Nykyisen uimahallin olosuhteita parannetaan, mutta uutta uimahallia ei toteuteta.
- Liikuntapalvelut keskittyvät vain ydintehtäviinsä liikuntalain mukaisesti.
  - Vastuualueella olevien vierasvene- ja muiden laiturien ylläpidosta luovutaan vuoteen 2040 mennessä. Neuvotellaan kolmannen ja yksityisen sektorin kanssa hallinnan siirrosta.
  - Saariston retkikohteiden ylläpidosta ja siihen liittyvästä kalustosta luovutaan vuoteen 2040 mennessä (kalustoa ei uusita). Neuvotellaan kolmannen ja yksityisen sektorin kanssa hallinnan siirrosta.
- Väestön keskittyessä vähennetään ylläpidettäviä liikuntapaikkoja alueilla, joissa väestö vähenee tai jos alueella on muita ”rinnakkaisia” olosuhteita.
  - Huomioidaan koulujen ja päiväkotien liikuntapaikat osana verkostoa.
  - Ylläpidetään kattavaa omaehtoisen liikkumisen olosuhteiden verkostoa.
- Jäljelle jääneitä liikuntapaikkoja ylläpidetään nykytasolla. Korjausvelka pyritään poistamaan.
- Arkiliikuntaa mahdollistetaan kevyen liikenteen väyläverkoston lisäksi esim. ulkoilureiteillä, lähiliikuntapaikoilla ja muilla liikuntapaikoilla.
- Painopiste matalan kynnyksen liikuntapaikoissa, esim. reiteissä
- Ylläpidetään latuverkkoa lumitilanteen salliessa etenkin Kokonniemen alueella ja koulujen ympäristössä
- Mahdollisuuksien mukaan siirretään liikuntapaikkojen ylläpitovastuuta esim. kyläyhdistyksille
- Lisätään yhteistyötä yksityisen sektorin kanssa (ostopalvelut)

Alla olevassa yhteenvedossa on esitetty vision liikuntapaikat, joista luovutaan, mahdollisista parannuksista sekä uusista liikuntapaikoista. Vision poistuvat liikuntapaikat on esitetty raportin liitteessä (6 Liitteet)

- Olemassa olevan uimahallin olosuhteita parannetaan, mutta uutta ei rakenneta.

- Kokoniemen aluetta kehitetään suunnitelman mukaisesti
    - uusi kilpa- ja harjoitusjäähalli, jossa kaksi kaukaloa, toteutetaan vuoteen 2028 mennessä. Nykyiset harjoitus- ja kilpajäähallit puretaan.
    - matalan kynnyksen liikuntatilat ja monitoimihalli toteutetaan vuoteen 2030 mennessä
    - beachvolley-kentät uusitaan kesäksi 2026
    - pesäpallokenttä 2027
    - lämmitettävä uusi tekonurmi 2028
- Näsin tekojää uusitaan 2026
- Kevätkummun lähiliikuntapaikka toteutetaan vuonna 2027
- Matalan kynnyksen luontoliikuntaa palvelevat rakenteet, kuten laavut yms. (3 kpl), ulkoilu-/hiihtomajat (2 kpl) ja mantereella sijaitsevat ruuanlaitto-/nuotiopaikat (5 kpl) jäävät liikuntapalveluiden ylläpitoon. Myös reittien kunnossapitoon panostetaan.
- Luonnonjääkentistä / -kaukaloista luovutaan vuonna 2028, kun Kokonniemen uusi jäähalli valmistuu. Luonnonjäitä on 5 kpl. Hiekkakentät jäävät käyttöön.
- Palloilukenttiä, jotka ovat liikuntapalveluiden ylläpidon vastuualueella ja joita esitetään poistuviksi vastuualueelta, on 6 kappaletta (2028).
- Poistuvia huonokuntoisia lähiliikuntapaikkoja on 2 kappaletta (2026).
- Muita poistuvia kohteita ovat Staffaksen tenniskenttäalue, jolle voidaan yrittää löytää toinen ylläpitäjä sekä Linnanmäen heittokenttä, jonka arvioidaan tukevan kilpailullista harjoittelua. Köttbodan uimarannasta ja nuotiopaikasta luovutaan.
- Vuoteen 2040 mennessä liikuntapalvelut pyrkii luopumaan vastuualueellaan olevista veneilyn palvelupaikoista (6 kpl). Arvion mukaan käytössä oleva venekalusto vaatisi uusimista viimeistään vuonna 2040.
- Vuoteen 2040 mennessä liikuntapalvelut pyrkii luopumaan vastuualueellaan olevista ruoanlaittopaikoista (11 kpl). Arvion mukaan käytössä oleva venekalusto vaatisi uusimista viimeistään vuonna 2040.

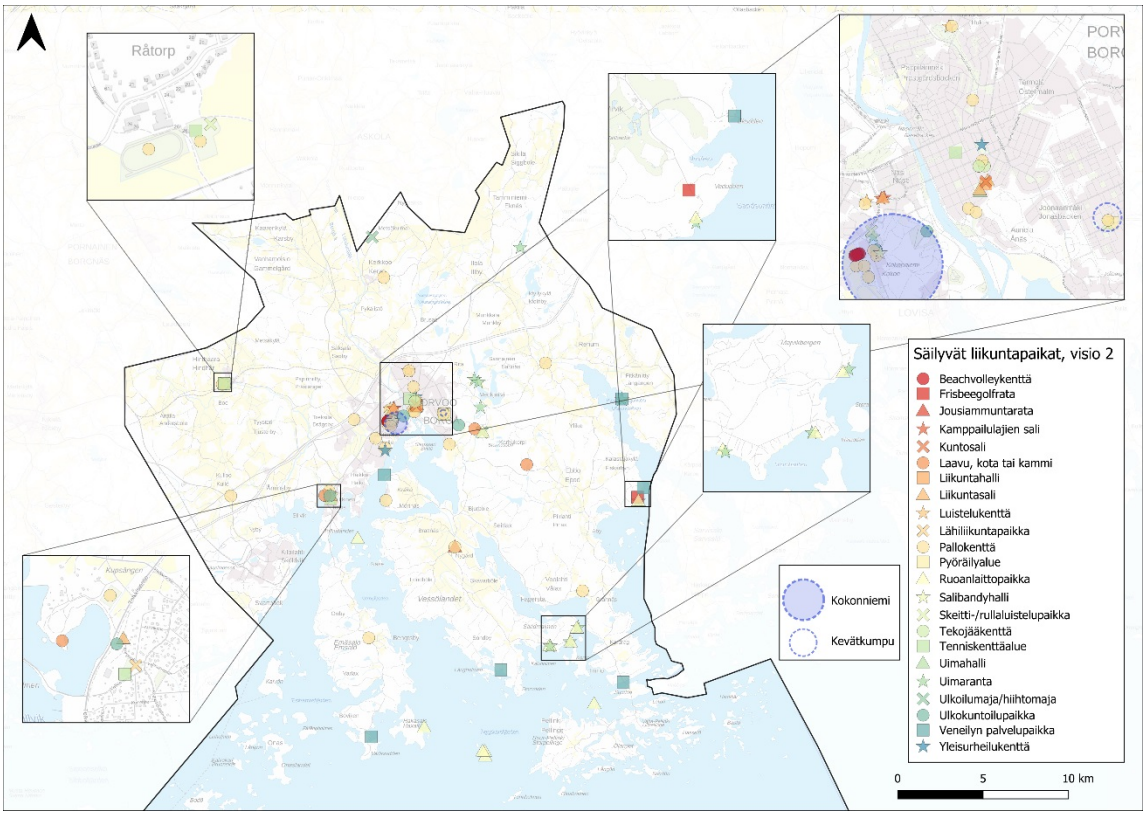

Kuva 13 Vision 2 säilyvät liikuntapaikat. Liikuntapaikkoja säilyy 23 eri luokassa monipuolisemmin ympäri kaupunkia myös saaristossa.

Kustannusvaikutus

- Tulevat investoinnit
    - Kokonniemen liikuntakeskus 53 500 000 eur
    - Kokonniemen tekonurmikentät 4 150 000 eur
    - Näsin tekojää 375 000 eur
    - Kevätkummun lähiliikuntapaikka 550 000 eur
- Olemassa olevien kohteiden peruskorjaukset vuoteen 2040 saakka
    - Uimahallin perusparannus 12 300 000 eur
    - Pallokentät 2 000 000 eur
    - Yleisurheilukentät 1 500 000 eur
    - Muut ulkokentät 2 000 000 eur

- Liikuntasalit ja hallit 1 500 000 eur
- Reitistöt ja muut liikuntapaikat 1 500 000 eur

- Liikuntapaikkojen ylläpitokustannukset Kokonniemen liikuntakeskuksen ja alueen valmistuttua

  Ylläpitokustannuksilla tarkoitetaan tässä kaikkia liikuntapaikan päivittäiseen toimintaan liittyviä käyttötalousmenoja, kuten energiaa, siivousta, huoltoa, pienkorjauksia ja henkilöstöön liittyviä kuluja. Ne eivät sisällä investointeja tai suuria peruskorjauksia, vaan ainoastaan arjen pyörittämiseen tarvittavat menot. Kokonniemen monitoimiareenan ylläpitokustannusten osuutta arvioidaan Kokonniemen liikuntakeskus Oy:n toimesta suunnitelmien tarkennuttua, joten tämä osuus on jätetty selvityksen ulkopuolelle.

  - Kokonniemen jäähalli 1 000 000 eur
  - Uimahalli 2 500 000 eur
  - Muut liikuntapaikat, pl. Kokonniemen monitoimiareena 4 000 000 eur

Vision mukaisten liikuntapaikkojen arvioidut ylläpitokustannukset ovat yhteensä 7,5 miljoonaa euroa vuodessa. Tässä summassa ei ole mukana tulevan Kokonniemen monitoimiareenan ylläpitokustannuksia. Nykyisten liikuntapaikkojen vuosittaiset ylläpitokustannukset ovat noin 7,5 miljoonaa euroa.

3.3 Visio 3 Mahdollisimman monipuolinen liikuntapaikkaverkko kaikille

Visiossa Porvoon liikuntapaikkaverkkoa kehitetään monipuolisesti niin, että se palvelee kaikkia kaupunkilaisia, eri ikäryhmiä, harrastajia ja urheiluseuroja. Tavoitteena on rakentaa laaja ja tasapainoinen liikuntaverkko, joka yhdistää seuratoiminnan tarpeet, matalan kynnyksen liikunnan mahdollisuudet ja liikuntapaikkojen matkailullisen potentiaalin. Näin Porvoo vahvistaa asemaansa liikunnan, hyvinvoinnin ja vetovoimaisena vapaa-ajan kaupunkina. Vaikka Porvoon väestörakenne muuttuu ja kaupungistuminen etenee Porvoossa, halutaan visiossa säilyttää laaja liikuntapaikkojen maantieteellinen verkko.

Vision perusajatus on, että liikunta kuuluu kaikille riippumatta iästä, asuinalueesta tai liikunnan tasosta. Porvoon liikuntapaikkoja kehitetään siten, että ne tarjoavat monipuolisia mahdollisuuksia liikkua lähellä arkea mutta myös korkeatasoisia olosuhteita tavoitteelliselle urheilulle ja kilpailutoiminnalle. Verkoston maantieteellinen kattavuus on tärkeää, mutta painopiste on laadussa, saavutettavuudessa ja eri käyttäjäryhmien tasapuolisessa

huomioimisessa. Vaikka resurssit keskitetään kasvaville alueille, myös kylien liikuntaolosuhteiden säilyminen turvataan. Näin vahvistetaan paikallisyhteisöjen elinvoimaa ja tuetaan Porvoon monikeskuksista rakennetta. Visiossa keskeinen investointi on uusi uimahalli läntiseen Porvooseen olemassa olevan uimahallin lisäksi. Toimintasuunnitelmassa uimahallin kokoluokaksi on arvioitu 25 metrin radat ja muutaman pienemmän altaan sisältäväksi.

Jäljelle jäävien liikuntapaikkojen laatua parannetaan ja turvallisuuteen panostetaan. Talviliikuntaolosuhteita ylläpidetään sään salliessa, ja lumetettu latuverkko varmistaa hiihtomahdollisuudet myös lyhyinä talvijaksoina. Arkiliikuntaa tuetaan edelleen kevyen liikenteen väylien, ulkoilureittien ja lähiliikuntapaikkojen verkostolla. Visio vaatii huomattavaa resurssien lisäämistä liikuntapalveluiden toimintaan, jotta uusia liikuntapaikkoja pystytään suunnittelemaan, toteuttamaan sekä ylläpitämään. Myös laajemman liikuntapaikkaverkon ylläpito ja laadunvarmistaminen vaatii resursseja.

Visio huomioi myös matkailun ja elinvoiman näkökulmat. Saariston retkikohteiden ja vieras- ja muiden laitureiden ylläpitoa jatketaan, ja niiden laatua parannetaan. Saariston liikuntapaikoilla on merkitystä paitsi veneilijöille ja retkeilijöille myös kokonaisturvallisuuden kannalta, sillä ne tukevat pelastustoimintaa ja ympäristöturvallisuutta. Näiden kohteiden kehittäminen vahvistaa Porvoon merellistä identiteettiä ja lisää kaupungin houkuttelevuutta matkailukohteena.

FCG.

VISIO 3 Mahdollisimman monipuolinen liikuntapaikkaverkko kaikille

Kehitetään sekä urheilun ja seuratoiminnan että matalan kynnyksen liikuntaolosuhteita. Huolehditaan sekä mahdollisimman laajasta maantieteellisestä, eri lajeja palvelevasta että eri ikäryhmiä palvelevasta liikuntaverkosta. Huomioidaan liikuntapalveluiden matkailullinen merkitys ja kehitetään liikuntapaikkoja myös matkailukohteina.

Vision elementit

- Uusi uimahalli toteutetaan vuoteen 2040 mennessä, joka parantaa mm. terveyttä ja toimintakykyä edistävän liikunnan olosuhteita.
- Liikuntapalvelut huomioivat liikuntalain mukaisten ydintehtävien lisäksi myös esim. matkailuapalvelevat toiminnot.
- Vastuualueella olevien vierasvene- ja muiden laiturien ylläpitoa jatketaan ja niiden laatua parannetaan
    - Saariston retkikohteiden ylläpitoa jatketaan. Saariston retkikohteiden merkitys veneilijöille ja veneettömille on merkittävä. Saaristokohteiden ylläpidolla on vaikuttavuutta mm. kokonaisturvallisuuteen (pelastustoiminta, ympäristövahingot)
- Väestön keskittyessä vähennetään ylläpidettäviä liikuntapaikkoja alueilla, joissa väestö vähenee tai jos alueella on muita ”rinnakkaisia” olosuhteita, mutta mahdollistetaan myös liikuntaolosuhteiden säilymistä kylissä. Uusia liikuntapaikkoja voidaan rakentaa kasvaville alueille.
- Jäljelle jääneiden liikuntapaikkojen resurssointia parannetaan tason nostamiseksi ja turvallisuuden parantamiseksi.
    - Huomioidaan koulujen ja päiväkotien liikuntapaikat osana verkostoa.
    - Huomioidaan myös vaikutukset kylien vetovoimaan
- Arkiliikuntaa mahdollistetaan ja sen olosuhteita parannetaan kevyen liikenteen väyläverkoston lisäksi esim. ulkoilureiteillä, lähiliikuntapaikoilla, hiihtoreiteillä ja muilla liikuntapaikoilla
- Ylläpidetään lumetettua latua sekä nykyistä latuverkkoa säätilanteen salliessa (myös lyhyitä jaksoja)
- Lisätään yhteistyötä esim. kyläyhdistysten sekä yksityisen sektorin kanssa (ostopalvelut)

Alla olevassa tiivistelmässä on esitetty vision liikuntapaikat, joista luovutaan, mahdollisista parannuksista sekä uusista liikuntapaikoista. Vision poistuvat liikuntapaikat on esitetty raportin liitteessä (6 Liitteet)

- Uusi uimahalli läntiseen Porvooseen toteutetaan vuoteen 2040 mennessä.
- Edelfeltin rannan virkistysaluetta ja pienvenesatamaa kehitetään. Alueelle sijoittuisi uusi Porvoon läntinen uimaranta, joka olisi liikuntapalveluiden ylläpitämä. (Pienvenesatamaa ja muuta aluetta ei ylläpitäisi liikuntapalvelut.)
- Kokoniemen aluetta kehitetään suunnitelman mukaisesti
    - uusi kilpa- ja harjoitusjäähalli, jossa kaksi kaukaloa toteutetaan vuoteen 2028 mennessä. Nykyiset harjoitus- ja kilpajäähallit puretaan.
    - matalan kynnyksen liikuntatilat ja monitoimihalli toteutetaan vuoteen 2030 mennessä
    - beachvolley-kentät uusitaan kesäksi 2026
    - pesäpallokenttä 2027
    - lämmitettävä uusi tekonurmi 2028
- Näsin tekojää uusitaan 2026
- Kevätkummun lähiliikuntapaikka toteutetaan vuonna 2027
- Jäljelle jäävien liikuntakohteiden korjausvelkaa pyritään taittamaan.
- Luonnonjääkentistä / -kaukaloista luovutaan vuonna 2028, kun Kokonniemi jäähalli valmistuu. Luonnonjäitä on 4 kpl. Hiekkakentät jäävät käyttöön.
- Palloilukenttiä, jotka ovat liikuntapalveluiden ylläpidon vastuualueella ja joita esitetään poistuviksi vastuualueelta, on 3 kappaletta (2028)
- Hinthaaran koulun huonokuntoinen lähiliikuntapaikka (puukaukalo) poistuu (2026)
- Staffaksen tenniskenttäalueelle pyritään löytämään uusi ylläpitäjä.
- Köttbodan uimarannasta ja nuotiopaikasta luovutaan.

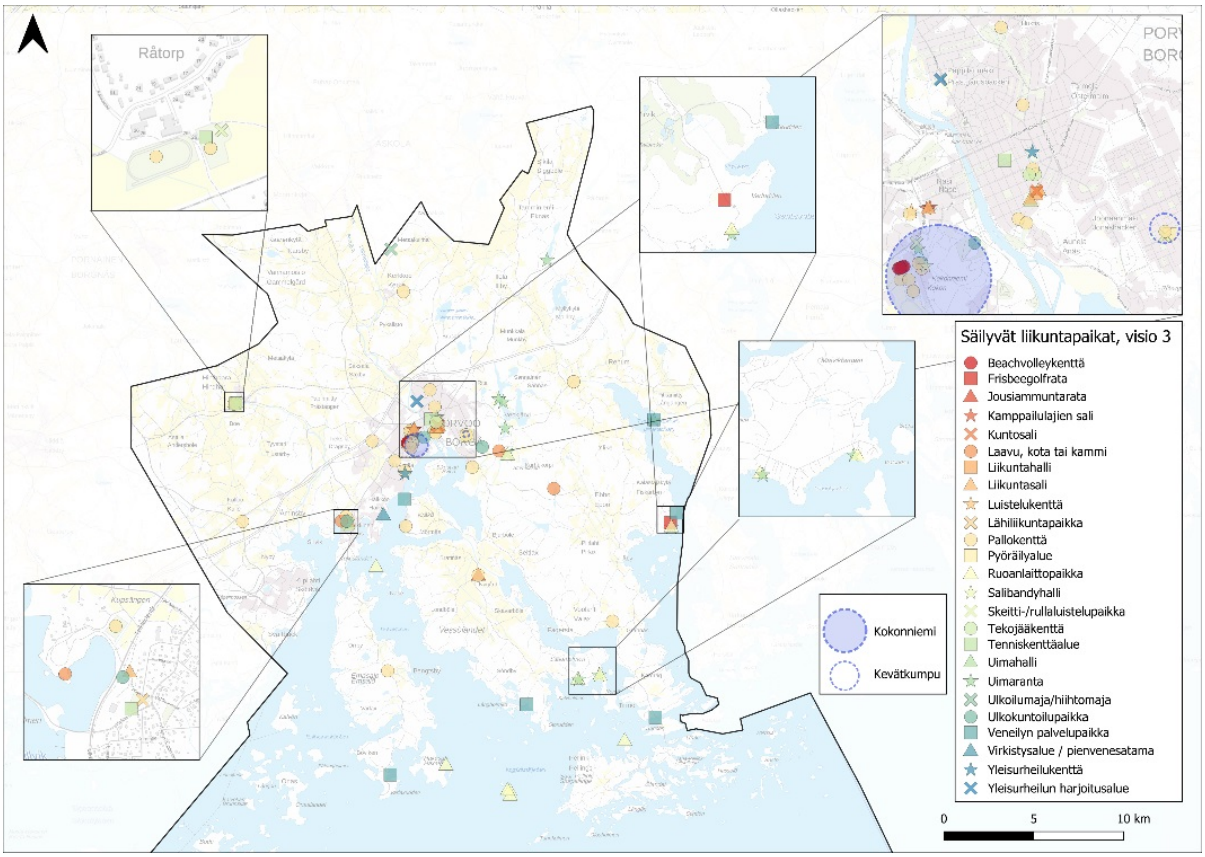

Kuva 14 Vision 3 säilyvät liikuntapaikat. Liikuntapaikkoja säilyy monipuolisimmin 25 eri luokassa ympäri kaupunkia ja myös saaristossa.

Kustannusvaikutus

- Tulevat investoinnit
    - Kokonniemen liikuntakeskus 53 500 000 eur
    - Kokonniemen tekonurmikentät 4 150 000 eur
    - Näsin tekojää 375 000 eur
    - Kevätkummun lähiliikuntapaikka 550 000 eur
- Olemassa olevien kohteiden peruskorjaukset ja investoinnit vuoteen 2040 saakka
    - Uimahallin perusparannus 12 300 000 eur
    - Uusi uimahalli (25 m allas ja lasten allas) 15 000 000 eur
    - Pallokentät 3 000 000 eur

- Yleisurheilukentät 2 500 000 eur
- Muut ulkokentät 2 500 000 eur
- Liikuntasalit ja hallit 2 500 000 eur
- Reitistöt ja muut liikuntapaikat 2 500 000 eur

- Liikuntapaikkojen ylläpitokustannukset Kokonniemen liikuntakeskuksen ja alueen sekä uuden uimahallin valmistuttua.

  Ylläpitokustannuksilla tarkoitetaan tässä kaikkia liikuntapaikan päivittäiseen toimintaan liittyviä käyttötalousmenoja, kuten energiaa, siivousta, huoltoa, pienkorjauksia ja henkilöstöön liittyviä kuluja. Ne eivät sisällä investointeja tai suuria peruskorjauksia, vaan ainoastaan arjen pyörittämiseen tarvittavat menot. Kokonniemen monitoimiareenan ylläpitokustannusten osuutta arvioidaan Kokonniemen liikuntakeskus Oy:n toimesta suunnitelmien tarkennuttua, joten tämä osuus on jätetty selvityksen ulkopuolelle.

  - Kokonniemen jäähalli 1 000 000 eur
  - Uimahallit 4 000 000 eur
  - Muut liikuntapaikat, pl. Kokonniemen monitoimiareena 4 000 000 eur

Vision mukaisten liikuntapaikkojen arvioidut ylläpitokustannukset ovat yhteensä 9 miljoonaa euroa vuodessa. Tässä summassa ei ole mukana tulevan Kokonniemen monitoimiareenan ylläpitokustannuksia. Nykyisten liikuntapaikkojen vuosittaiset ylläpitokustannukset ovat noin 7,5 miljoonaa euroa.

4 Yhteenveto

Porvoon kaupungin liikuntapaikkakehittämisen pitkän tähtäimen suunnitelma vuosille 2027–2040 pohjautuu kaupungin strategiaan, liikuntaohjelmaan sekä liikunta- ja kuntalain vaatimuksiin. Suunnitelman tavoitteena on kehittää liikuntapaikkaverkostoa tukemaan porvoolaisten omaehtoista ja ohjattua liikuntaa, hyvinvointia sekä kaupungin elinvoimaa. Raportissa esitetään, mitä liikuntapaikkoja tulisi rakentaa, kunnostaa tai poistaa, sekä perustelut näille valinnoille.

Porvoossa on laaja ja monipuolinen liikuntapaikkaverkosto, joka kattaa salit, kentät, ulkoilureitit ja leikkipuistot. Suurin osa liikuntapaikoista sijaitsee keskustassa ja koulujen läheisyydessä. Liikuntapaikkojen kunto vaihtelee, ja osa kohteista vaatii merkittäviä korjauksia tulevina vuosina. Väestöennusteen mukaan Porvoon väkiluku kasvaa hieman, mutta lasten ja nuorten määrä vähenee ja eläkeläisten määrä kasvaa. Kaupunkirakenne tiivistyy erityisesti länteen, ja uutta rakentamista ohjataan olemassa oleville alueille. Liikunnan tulevaisuuteen vaikuttavat keskeisesti elintapojen muutokset, ilmastonmuutos, digitalisaatio, väestön ikääntyminen ja kaupungistuminen. Näiden lisäksi korostuvat monikulttuuristuminen ja nuorten uudet toimintatavat. Liikuntapaikkojen monikäyttöisyys, esteettömyys ja muuntuvuus ovat tulevaisuudessa yhä tärkeämpiä.

Suunnitelmassa on hahmoteltu kolme erilaista visiota liikuntapaikkaverkoston kehittämiseksi. Visiot painottavat erilaisia tulevaisuudenkuvia, jotka perustuvat laadittuun tilannekuvaan. Ne osoittavat eri vaihtoehtoja liikuntapaikkaverkon kehittämisessä ja mitä ne käytännössä voisivat tarkoittaa ja pohjautuvat tiettyihin arvovalintoihin. Kaikkia visioita ohjaa tilannekuvan lisäksi tulevaisuuden näkymät ja muuttujat kuten väestöennuste, kasvavat ja kehittyvät asuinalueet ja ilmastonmuutos. Keskeistä kaikissa visioissa on väestörakenteen muutokseen reagoiminen liikuntapaikkaverkkoa tiivistämällä niillä alueilla, joissa väestö vähenee tai joissa on päällekkäisiä olosuhteita. Näin voidaan varmistaa, että kaupungin ylläpitämät liikuntapaikat pysyvät hyvässä kunnossa ja vastaavat nykypäivän tarpeita. Visiot eroavat toisistaan tietyissä arvovalinnoissa, miten liikuntapaikkaverkkoa tiivistetään maantieteellisesti, millä tasolla liikuntapaikkoja ylläpidetään tulevaisuudessa ja minkä tyyppisiin liikuntaolosuhteisiin kaupunki tulevaisuudessa panostaa.

Kaikki visiot edellyttävät merkittäviä investointeja ja myös resurssien lisäämistä liikuntapaikkasuunnitteluun, toteutukseen ja ylläpitoon. Kokonniemen liikuntakeskus on keskeinen investointi kaikissa vaihtoehdoissa. Lisäksi korjausvelan taittaminen ja uusien kohteiden rakentaminen vaativat lisäresursseja. Kaikkien visioiden toteuttaminen edellyttää liikuntapaikkarakentamisen resursoinnin ratkaisemista. Ylläpidon henkilöstöresursoinnin suunnittelussa on hyvä huomioida myös määräaikaisen resurssin hyödyntäminen siinä tapauksessa, että kesä- ja talviolosuhteiden vaatima työvoimatarve ei ole yhtenevä. Tiettyjen

kohteiden kuten vierasvenelaitureiden ylläpitoa voisi olla järkevä keskittää resurssien optimoimiseksi, mikäli niiden ylläpidosta ei haluta luopua kaupungilla kokonaan. Visioissa on esitetty, että saariston vierasvene- ja muista laitureiden ylläpidosta luovuttaisiin ja hallinnan siirrosta neuvotellaan kolmannen tai yksityisen sektorin kanssa.

Esimerkki toimijasta, jolle kohteiden hallintaa voisi siirtää on UUVI (Uudenmaan virkistysalueyhdistys ry) joka on kuntien yhteinen maakunnallinen toimija. Sen toiminta-ajatuksena on luoda puitteet hyvinvointia lisääville luonnossa liikkumisen kokemuksille. Yhdistyksen jäsenenä on 19 Uudenmaan maakunnan kuntaa ja sillä on jo seitsemän kohdetta Porvoossa. Yhdistyksen toimintaa rahoitetaan liittymismaksulla, palvelumaksulla ja maksulla investointirahastoon. Palvelumaksu määräytyy per jäsenkunta-asukas ja sillä rahoitetaan operatiivista toimintaa. Investointirahastoa kartutetaan liittymismaksuilla ja maksuosuuksilla, jotka jakaantuvat kuntien asukaslukujen suhteessa sekä kiinteistöistä saatavilla maksuilla. Investointirahaston varoja käytetään alueiden kunnostukseen, rakentamiseen ja hankintaan. Porvoon maksuosuudet kasvaisivat siis asukaslukuun suhteutettuna, jos esim. saarikohteita siirtyisi Uuvin hallintaan. Uuvilla tulee olla hallintasuhde kohteeseen / alueeseen, joka kuuluu sen verkostoon. Käytännössä tämä tarkoittaa omistussuhdetta, käyttöoikeutta tai pitkäaikaista vuokrasuhdetta, jossa vuokran määrä on nimellinen.

Johtopäätöksenä voidaan todeta, että Porvoon liikuntapaikkaverkoston kehittäminen vaatii strategisia valintoja ja arvopohjaisia päätöksiä. Väestörakenteen muutokset, kaupungistuminen ja taloudelliset realiteetit ohjaavat investointeja ja ylläpitoa.

5 Lähteet

Frisbeegolfliitto. SFL. Tilastoja ja lukuja. https://frisbeegolfliitto.fi/tilastoja-ja-lukuja/

Husu,P., Tokola, K., Vähä-Ypyä, H., Vasankari, T. 2022. Liikuntaraportti. Suomalaisten mitattu liikkuminen, paikallaanolo ja fyysinen kunto 2018–2022. Opetus- ja kulttuuriministeriö Helsinki 2022. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2022:33.

Husu, P.; Vähä-Ypyä, H.; Tokola, K.; Sievänen, H.; Mänttäri, A.; Kokko, S.; Kaikkonen, K.M.; Savonen, K.; Vasankari, T. 2022. Measurement of Physical Fitness and 24/7 Physical Activity, Standing, Sedentary Behavior, and Time in Bed in Working-Age Finns: Study Protocol for FINFIT 2021. Methods Protoc. 2022, 5(1), 7. https://doi.org/10.3390/mps5010007

Kokko, S. & Hämylä,R. 2025. Lasten ja nuorten liikuntakäyttäytyminen Suomessa. LIITU-tutkimuksen tuloksia 2024. Valtion liikuntaneuvoksen julkaisuja 2025:1. https://www.liikuntaneuvosto.fi/lausunnot-ja-julkaisut/liitu-2024/

Lappalainen, T. 2023. Jenkkifutiksen ABC: ota lajin perusteet haltuun ja tiedät, mitä kentällä tapahtuu. YLE 30.6.2023. https://yle.fi/a/74-20039205

Liikuntaohjelma 2030 – Liikutaan Porvoon Mitalla. https://www.porvoo.fi/kulttuuri-ja-vapaa-aika/liikunta-ja-ulkoilu/liikuntaohjelma-2030-liikutaan-porvoon-mitalla/

Liikuntalaki 390/2015. https://www.finlex.fi/eli?uri=http://data.finlex.fi/eli/sd/2015/390/ajantasa/2025-06-27/fin

Myllyaho, M. 2025. Auttaisiko yhdeksän kilon painonpudotus ja TikTok-sisältö? Lentopallo menetti yli 10 000 pelaajaa ja isoja liigakaupunkeja. YLE Uutiset 22.1.2025. https://yle.fi/a/74-20137009

Palojärvi, P. 2025. Näkökulma: Tuore NHL-fakta viestii Suomen jääkiekon synkästä tulevaisuudesta. 1.6.2025. Kiekkouutiset. https://kiekkouutiset.fi/nakokulmat/nakokulma-tuore-nhl-fakta-viestii-suomen-jaakiekon-synkasta-tulevaisuudesta/

Pallonen, K. 2025. Jääpallon saattohoito alkoi jo 1960-luvulla. YLE 25.11.2025. https://yle.fi/a/74-20194928#:~:text=J%C3%A4%C3%A4pallon%20pelaajam%C3%A4%C3%A4r%C3%A4%20on%20Suomessa%20romahtanut,huonot%20olosuhteet%20ja%20j%C3%A4%C3%A4kiekon%20suosio.

Palloliitto. https://www.palloliitto.fi/

Porvoon Butchers. Seura. https://www.porvoonbutchers.com/seura

Porvoo HC. Seura, Seuramme ja historiaa. https://porvoohockeyclub.sporttisaitti.com/yhdistys/

Porvoon kaupunkistartegia 2022-2025. Unelmien Porvoo, Mahdollisuuksien kaupunki. https://www.porvoo.fi/app/uploads/2022/05/PORVOO_KAUPUNKISTRATEGIA_saavutettava_2705.pdf

Salibandyliitto. Info, Salibandyn esittely, Tunnuslukuja. Tunnuslukuja. https://salibandy.fi/fi/info/salibandyn-esittely/tunnuslukuja/

Suomen Amerikkalaisen Jalkapallon Liitto ry. Info, Vastuullista kasvua. https://jenkkifutis.fi/info/tulevaisuudenkuva/

Suomen Hockeylitto ry. Seurat. https://hockeyliitto.com/seurat

Suomen Koripalloliitto ry, 2025. Info, Lisenssi, Lisenssitilastot. https://www.basket.fi/basket/info/lisenssit/lisenssitilastot/

Suomen Käsipalloliitto, 2025. Pelaaminen, Lajiesittely, Käsipallo Suomessa. https://finnhandball.net/lajiesittely/kasipallo-suomessa/

Suomen Käsipalloliitto, 2024. 2023 Suomen Käsipalloliitto Vuosikertomus. https://finnhandball.net/wp-content/uploads/2024/03/LIITE-2a-Suomen-Kasipalloliiton-vuosikertomus-2023.pdf

Suomen jääkiekkoliitto ry. Yritykselle. Jääkiekko - Suomen kiinnostavin urheilulaji!. https://www.finhockey.fi/index.php/yritykselle

Suomen Jääpalloliitto ry. Etusivu, SJPL Strategia. https://www.finbandy.fi/fi/sjpl-strategia/

Valtion liikuntaneuvosto, 2019. Liikunnan muutostekijät. https://www.liikuntaneuvosto.fi/muutostekijat/
Voimisteluliitto. Yhteistyökummpaneille. Suomen suurin tyttöjen ja naisten liikuttaja. https://www.voimistelu.fi/yhteistyokumppaneille/

6 Liitteet

Visio 1 Keskitetty liikuntapaikka verkko (poistuvat liikuntapaikat)

Liikuntapaikka	Luokka	Kunto	Arvio/toimenpide/suositus	Perustelut	Aikataulu
Ernestan nurmikenttä	D	3	Ei ylläpidetä	Luokitus ja sijainti	2030
Huhtisen koulun lähiliikuntapaikka	C		Ei ylläpidetä	Huonokuntoisuus	2026
Huhtisten koulun luistelukenttä	B	2	Ei ylläpidetä	Luonnonjäätä ei ylläpidetä	2028
Humlan laavu	C	4	Selvitetään 3. sektorin ylläpitomahdollisuus	Keskitytään liikuntalain mukaisiin ydintehtäviin / reitin ylläpitoo	2030
Humlan majan nuotiopaikka	C	3	Selvitetään 3. sektorin ylläpitomahdollisuus	Keskitytään liikuntalain mukaisiin ydintehtäviin / reitin ylläpitoo	2030
Humlan ulkoilumaja	B	3	Selvitetään 3. sektorin ylläpitomahdollisuus	Keskitytään liikuntalain mukaisiin ydintehtäviin / reitin ylläpitoo	2030
Kokonniemen jäähalli	A	2	Korvataan uudella	Uusinvestointi	2028
Kokonniemen Nuorisojäähalli	A	2	Korvataan uudella	Uusinvestointi	2028
Linnanmäen heittokenttä	C	2	Ei ylläpidetä	Tavoitteellisen harjoittelun olosuhde	2030
Myllymäen luistelukenttä	B	3	Ei ylläpidetä	Ei ylläpidetä luonnonjäätä	2028
Staffaksen tenniskenttä	C	3	Selvitetään 3. sektorin ylläpitomahdollisuus	Luokitus ja sijainti	2027
Suomenkylän nurmi-/jääkenttä	D	2	Ei ylläpidetä	Luokitus, luovutaan luonnonjäästä	2028
Tolkkisten kaukalo	B	4	Ei ylläpidetä	Luokitus, luovutaan luonnonjäästä	2028
Tolkkisten laavu	C	4	Selvitetään 3. sektorin ylläpitomahdollisuus	Keskitytään liikuntalain mukaisiin ydintehtäviin / reitin ylläpitoo	2030
Ilolan pallo-/luistelukenttä	B	3	Ei ylläpidetä	Ei ylläpidetä luonnonjäätä	2028
Jakarin nurmikenttä	D	3	Ei-ylläpidetä	Keskitetään liikuntapalvelut Sannaisten uuden koulun yhteyteen	2027
Lindvikin venelaituri	C	2	Selvitetään 3. sektorin ylläpitomahdollisuus	Keskitytään liikuntalain mukaisiin ydintehtäviin	2030
Virvikin pienvenelaituri	D	3	Selvitetään 3. sektorin ylläpitomahdollisuus	Keskitytään liikuntalain mukaisiin ydintehtäviin	2030
Virvikin rannan nuotiopaikat	C	4	Selvitetään 3. sektorin ylläpitomahdollisuus	Keskitytään liikuntalain mukaisiin ydintehtäviin	2030
Kråkön pienvenelaituri	C	2	Selvitetään 3. sektorin ylläpitomahdollisuus	Keskitytään liikuntalain mukaisiin ydintehtäviin	2030
Köttbodan rannan nuotiopaikat	D	4	Selvitetään 3. sektorin ylläpitomahdollisuus	Keskitytään liikuntalain mukaisiin ydintehtäviin	2030
Köttbodan uimaranta	D	3	Selvitetään 3. sektorin ylläpitomahdollisuus	Keskitytään liikuntalain mukaisiin ydintehtäviin	2030
Mäntysaari 1	C	5	Selvitetään 3. sektorin ylläpitomahdollisuus	Keskitytään liikuntalain mukaisiin ydintehtäviin	2030
Skepparsin venelaituri	C	2	Selvitetään 3. sektorin ylläpitomahdollisuus	Keskitytään liikuntalain mukaisiin ydintehtäviin	2030
Sondby 1 rannan nuotiopaikka	C	4	Selvitetään 3. sektorin ylläpitomahdollisuus	Keskitytään liikuntalain mukaisiin ydintehtäviin	2030
Sondby 2 rannan nuotiopaikka	C	4	Selvitetään 3. sektorin ylläpitomahdollisuus	Keskitytään liikuntalain mukaisiin ydintehtäviin	2030
Tirmon käyntilaituri	C	3	Selvitetään yhteistyömahdollisuus	Keskitytään liikuntalain mukaisiin ydintehtäviin	2030
Långholmen	D	5	Selvitetään 3. sektorin ylläpitomahdollisuus	Keskitytään liikuntalain mukaisiin ydintehtäviin	2030
Mellerstholmen	D	3	Selvitetään 3. sektorin ylläpitomahdollisuus	Keskitytään liikuntalain mukaisiin ydintehtäviin	2030
Sandholmsuddenin nuotiopaikka	D	3	Selvitetään 3. sektorin ylläpitomahdollisuus	Keskitytään liikuntalain mukaisiin ydintehtäviin	2030
Söderholmen	D	2	Selvitetään 3. sektorin ylläpitomahdollisuus	Keskitytään liikuntalain mukaisiin ydintehtäviin	2030
Edesvikenin käyntilaituri	D	3	Selvitetään 3. sektorin ylläpitomahdollisuus	Keskitytään liikuntalain mukaisiin ydintehtäviin	2030
Emäsalon pallokenttä	D	3	Selvitetään 3. sektorin ylläpitomahdollisuus	Toimii mm. pysäköintitilana tapahtumien aikaan	2030
Norrholmen	D	4	Selvitetään 3. sektorin ylläpitomahdollisuus	Keskitytään liikuntalain mukaisiin ydintehtäviin	2030
Kulloon nurmikenttä	D	2	Ei ylläpidetä	Keskitetään koulun yhteydessä olevaan liikuntapaikan ylläpitoo	2030
Hinthaaran koulun lähiliikuntapaikka	C	2	Ei ylläpidetä	Huonokuntoinen puukaukalokenttä	2026
Kerkkoon ulkoilumaja	C	3	Selvitetään 3. sektorin ylläpitomahdollisuus	Aktiivinen kylätoiminta	2027
Vanhamoision hiekka-/luistelukenttä	D	3	Selvitetään 3. sektorin ylläpitomahdollisuus	Aktiivinen kylätoiminta	2027

Visio 2 Terveyttä ja toimintakykyä edistävä liikuntapaikkaverkko (poistuvat liikuntapaikat)

Liikuntapaikka	Luokka	Kunto	Arvio/toimenpide/suositus	Perustelut	Aikataulu
Ernestan nurmikenttä	D	3	Ei ylläpidetä	Luokitus ja sijainti	2030
Huhtisen koulun lähiliikuntapaikka	C		Ei ylläpidetä	Huonokuntoisuus	2026
Kokonniemen jäähalli	A	2	Korvataan uudella	Uusinvestointi	2028
Kokonniemen Nuorisojäähalli	A	2	Korvataan uudella	Uusinvestointi	2028
Linnanmäen heittokenttä	C	2	Ei ylläpidetä	Tavoitteellisen harjoittelun olosuhde	2030
Myllymäen luistelukenttä	B	3	Ei ylläpidetä	Ei ylläpidetä luonnonjäätä	2028
Staffaksen tenniskenttä	C	3	Selvitetään 3. sektorin ylläpitomahdollisuus	Luokitus ja sijainti	2027
Suomenkylän nurmi-/jääkenttä	D	2	Ei ylläpidetä	Luokitus, luovutaan luonnonjäästä	2028
Tolkkisten kaukalo	B	4	Ei ylläpidetä	Luonnonjäätä ei ylläpidetä	2028
Ilolan pallo-/luistelukenttä	B	3	Ei ylläpidetä	Ei ylläpidetä luonnonjäätä, pallokenttä säilyy	2028
Jakarin nurmikenttä	D	3	Ei ylläpidetä	Keskitetään liikuntapalvelut Sannaisten uuden koulun yhteyteen	2026
Lindvikin venelaituri	C	2	Selvitetään 3. sektorin ylläpitomahdollisuus	Keskitytään liikuntalain mukaisiin ydintehtäviin	2040
Virvikin pienvenelaituri	D	3	Selvitetään 3. sektorin ylläpitomahdollisuus	Keskitytään liikuntalain mukaisiin ydintehtäviin	2040
Kråkön pienvenelaituri	C	2	Selvitetään 3. sektorin ylläpitomahdollisuus	Keskitytään liikuntalain mukaisiin ydintehtäviin	2040
Köttbodan rannan nuotiopaikat	D	4	Selvitetään 3. sektorin ylläpitomahdollisuus	Keskitytään liikuntalain mukaisiin ydintehtäviin	2040
Köttbodan uimaranta	D	3	Selvitetään 3. sektorin ylläpitomahdollisuus	Keskitytään liikuntalain mukaisiin ydintehtäviin	2030
Mäntysaari 1	C	5	Selvitetään 3. sektorin ylläpitomahdollisuus	Keskitytään liikuntalain mukaisiin ydintehtäviin	2040
Skepparsin venelaituri	C	2	Selvitetään 3. sektorin ylläpitomahdollisuus	Keskitytään liikuntalain mukaisiin ydintehtäviin	2040
Tirmon käyntilaituri	C	3	Selvitetään yhteistyömahdollisuus	Keskitytään liikuntalain mukaisiin ydintehtäviin	2040
Långholmen	D	5	Selvitetään 3. sektorin ylläpitomahdollisuus	Keskitytään liikuntalain mukaisiin ydintehtäviin	2040
Mellerstholmen	D	3	Selvitetään 3. sektorin ylläpitomahdollisuus	Keskitytään liikuntalain mukaisiin ydintehtäviin	2040
Söderholmen	D	2	Selvitetään 3. sektorin ylläpitomahdollisuus	Keskitytään liikuntalain mukaisiin ydintehtäviin	2040
Edesvikenin käyntilaituri	D	3	Selvitetään 3. sektorin ylläpitomahdollisuus	Keskitytään liikuntalain mukaisiin ydintehtäviin	2040
Emäsalon pallokenttä	D	3	Selvitetään 3. sektorin ylläpitomahdollisuus	Toimii mm. pysäköintitilana tapahtumien aikaan	2030
Norrholmen	D	4	Selvitetään 3. sektorin ylläpitomahdollisuus	Keskitytään liikuntalain mukaisiin ydintehtäviin	2040
Kulloon nurmikenttä	D	2	Ei ylläpidetä	Keskitetään koulun yhteydessä olevaan liikuntapaikan ylläpitoon	2030
Hinthaaran koulun lähiliikuntapaikka	C	2	Ei ylläpidetä	Huonokuntoinen puukaukalokenttä	2026
Vanhamoision hiekka-/luistelukenttä	D	3	Selvitetään 3. sektorin ylläpitomahdollisuus	Aktiivinen kylätoiminta	2027

Visio 3 Mahdollisimman monipuolinen liikuntapaikkaverkko kaikille (poistuvat liikuntapaikat)

Liikuntapaikka	Luokka	Kunto	Arvio/toimenpide/suositus	Perustelut	Aikataulu
Ernestan nurmikenttä	D	3	Ei ylläpidetä	Luokitus ja sijainti	2030
Huhtisen koulun lähiliikuntapaikka	C		Ei ylläpidetä	Peruskorjaus	2035
Huhtisten koulun luistelukenttä	B	2	Ei ylläpidetä	Luonnonjäätä ei ylläpidetä	2028
Kokonniemen jäähalli	A	2	Korvataan uudella	Uusinvestointi	2028
Kokonniemen Nuorisojäähalli	A	2	Korvataan uudella	Uusinvestointi	2028
Myllymäen luistelukenttä	B	3	Ei ylläpidetä	Ei ylläpidetä luonnonjäätä	2028
Staffaksen tenniskenttä	C	3	Selvitetään 3. sektorin ylläpitomahdollisuus	Luokitus ja sijainti	2027
Suomenkylän nurmi-/jääkenttä	D	2	Ei ylläpidetä	Luovutaan luonnonjäästä/ nurmikenttää Ylläpidetään	2028
Tolkkisten kaukalo	B	4	Ei ylläpidetä	Luovutaan luonnonjäästä	2028
Ilolan pallo-/luistelukenttä	B	3	Ei ylläpidetä	Luovutaan luonnonjäästä, pallokentää kunnostetaan.	2027
Jakarin nurmikenttä	D	3	Ei ylläpidetä	Keskitetään liikuntapalvelut Sannaisten uuden koulun yhteyteen	2027
Köttbodan rannan nuotiopaikat	D	4	Selvitetään 3. sektorin ylläpitomahdollisuus	Keskitytään liikuntalain mukaisiin ydintehtäviin	2030
Köttbodan uimaranta	D	3	Selvitetään 3. sektorin ylläpitomahdollisuus	Keskitytään liikuntalain mukaisiin ydintehtäviin	2030
Kulloon nurmikenttä	D	2	Ei ylläpidetä	Keskitetään koulun yhteydessä olevaan liikuntapaikan ylläpitoon	2030
Hinthaaran koulun lähiliikuntapaikk	C	2	Ei ylläpidetä	Huonokuntoinen puukaukalokenttä	2026
Vanhamoision hiekka-/luistelukentt	D	3	Selvitetään 3. sektorin ylläpitomahdollisuus	Aktiivinen kylätoiminta	2030